

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Katolická teologická fakulta

Ústav dějin křesťanského umění

Dějiny křesťanského umění

Markéta Sedlmayerová

Galerie Jiří Švestka 1995–2010

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Milan Pech

Praha 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem „Galerie Jiří Švestka 1995-2010“ napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů a literatury a že jsem ji nevyužila k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 28. 6. 2012

Markéta Sedlmayerová

Bibliografická citace

Galerie Jiří Švestka 1995–2010 [rukopis] : bakalářská práce / Markéta Sedlmayerová; vedoucí práce: Milan Pech. -- Praha, 2012. -- 76 s.

Anotace

Galerie Jiří Švestka 1995–2010

Cílem bakalářské práce je zhodnocení působení Galerie Jiří Švestka v letech 1995 až 2010 v českém prostředí. Nejprve přiblíží osobnost Jiřího Švestky. Následně bude věnovat pozornost galerii samotné. Důraz bude klást na její aktivity v Čechách i zahraničí, s akcentem na výstavní činnost. Porovná ji s jinými podobnými českými soukromými galeriemi. Práce se mimo jiné dotkne také správy Kramářovy sbírky nebo spolupráce na projektu „Literární sklony“. Ze zahraničních aktivit bude pozornost soustředěna na účast Galerie Jiří Švestka na mezinárodních veletrzích s uměním. Záměrem práce je rovněž představit budovy galerie, v nichž sídlila nebo sídlí, a umělce, kteří jsou jí zastupováni. V závěru se pokusí definovat její postavení v českém výtvarném prostředí a poukázat na její význam v něm. Součástí práce bude souhrnný seznam výstav, na nichž se Galerie Jiří Švestka podílela, seznam veletrhů, kterých se zúčastnila a seznam umělců, se kterými spolupracovala.

Klíčová slova

Galerie Jiří Švestka, výstavy, současné umění, veletrhy umění, Literární sklony

Abstract

Gallery Jiri Svestka: 1995–2010

The aim of the bachelor thesis is appraisal of activity of the Gallery Jiri Svestka in years since 1995 to 2010 czech environment. The first part is dedicated to the life and personality of Jiří Švestka. Subsequently the thesis gives an attention to the gallery itself. The thesis will emphasize its activities in Czech Republic and abroad, especially the exhibitions. The thesis will compare the gallery Jiri Svestka with other similar czech private galleries. Vincenc Kramar collection or the project „Literary Tends“ will be mentioned as well. With respect to abroad activities the gallery shares various international art fairs. The thesis will also present Gallery Jiri Svestka's buildings and its artists, as well. In conclusion the thesis will essay define the position of the Gallery Jiri Svestka and point out its importance in czech art environment. The thesis will include a list of exhibitions on which the gallery tool part, list of the international art fairs, which the gallery took part in and list of the artists with whom cooperated.

Keywords

Jiri Svestka Gallery, exhibitions, contemporary art, art fairs, Literary Tends

Počet znaků (včetně mezer): 91 072

Poděkování

Úvodem bych chtěla poděkovat vedoucímu práce panu Mgr. Milanu Pechovi za čas, který mi věnoval i za jeho konzultace a odborné rady, kterými mě pomáhal po celou dobu, kdy jsem tuto práci psala. Dále bych chtěla poděkovat Pavlovi Švecovi za rozhovor a poskytnutí informací o Galerii Jiří Švestka.

Obsah

Úvod.....	7
Přehled literatury	9
1. PhDr. Jiří Švestka	11
2. Prostory Galerie Jiří Švestka	13
2.1 Mozarteum	14
2.2 Biskupský dvůr.....	15
3. Umění po roce 1989 v Čechách.....	16
4. Galerijní umělci	18
4.1 Kmenoví umělci všeobecně	18
4.2 Možnosti spolupráce s umělci.....	24
5. Činnost Galerie Jiří Švestka	25
5.1 Výstavy	26
5.2 Veletrhy umění.....	30
5.2.1 Historie.....	30
5.2.2 Účast Galerie Jiří Švestka na veletrzích	32
5.3 Vlastní sbírkový fond	35
5.4 Kramářova sbírka	35
5.5 Literární sklony	38
5.6. Makum.....	39
6. Galerie Jiří Švestka a další výstavní instituce v České republice.....	40
6.1. České galerijnictví po roce 1989	40
6.2 Galerie Jiří Švestka a „konkurence“	42
Závěr	48
Seznam použitých zkratk.....	51
Seznam literatury a pramenů.....	52
Literatura	52
Internetové stránky.....	56
Seznam výstav	Chyba! Záložka není definována. 57
Abecední seznam galerijních umělců ..	Chyba! Záložka není definována. 61
Abecední seznam veletrhů	Chyba! Záložka není definována. 62
Seznam vyobrazení.....	Chyba! Záložka není definována. 63
Obrazová příloha	Chyba! Záložka není definována. 65

Úvod

Změna režimu po roce 1989 umožnila v České republice vznik nového významu uměleckých institucí, soukromým galeriím. Mnohé z těch, které vznikly v devadesátých letech, do současnosti nevydržely. Zanikly z různých důvodů. Galerie Jiří Švestka se svým otevřením v roce 1995 patří mezi jedny z nejstarších soukromých galerií u nás. Už od začátku se profilovala jako jedna z prestižnějších na české scéně. Přestože v České republice existuje spousta soukromých galerií různého zaměření a kvality, doposud se v českých dějinách umění této oblasti nevěnovala větší pozornost.

Ve své bakalářské práci bych ráda přiblížila soukromou galerii - Galerie Jiří Švestka. Pokusím se podat historii této galerie od jejího vzniku až do roku 2010, kdy oslavila 15 let své existence. Budu se snažit shrnout jednotlivé činnosti, kterým se galerie věnuje, zejména výběr umělců, pořádání výstav nebo účastí na mezinárodních veletrzích. Mým cílem je rovněž ukázat pozici této galerie v rámci českého prostředí.

Svůj text opírám o průzkum dobových článků, které komentují výtvarnou situaci 90. let a začátku nového tisíciletí, dále o průzkum článků, záznamů a recenzí na výstavy pořádané Galerií Jiří Švestka, rozhovory s Jiřím Švestkou publikovanými v dobových novinách nebo výtvarných časopisech. Dalším zdrojem informací byly vlastní internetové stránky galerie a rozhovor s Pavlem Švecem, kurátorem zmiňované galerie. Rozhovor s galeristou Jiřím Švestkou se neuskutečnil z důvodu jeho časové vytíženosti a následné zdravotní indispozici.

V první kapitole se zabývám osobností PhDr. Jiřího Švestky, majitele stejnojmenné galerie, a jeho působením ve Spolkové republice Německo, kam emigroval nedlouho po studiu v roce 1980. Získal zde funkci výstavního kurátora a poté se stal ředitelem Kunstvereinů v Düsseldorfu. Následují zmínky o jeho činnosti v České republice v 90. letech.

V druhé kapitole se věnuji prostorám Galerie Jiří Švestka. Nejprve poukazují na bohatou historii Urbánkova domu, neboli Mozarteum od Jana Kotěry. V jeho

divadelním sále galerie sídlila prvních osm let. Druhým prostorem je bývalá funkcionalistická tovární budova v ulici Biskupský dvůr, kde sídlí od roku 2003.

Ve třetí kapitole popisují situaci v českém výtvarném umění po roce 1989 během 90. let a následném prvním desetiletí nového tisíciletí. Ve čtvrté se následně věnují galerijním kmenovým umělcům, současným i minulým. Smyslem bylo přiblížit autory, se kterými Galerie Jiří Švestka spolupracuje. Hlediska, podle kterých si je vybírá a na jakou skupinu výtvarníků se zaměřuje.

Činnost Galerie Jiří Švestka popisují v páté kapitole. Nejprve věnují pozornost výstavám uspořádaným v této výstavní instituci a galerijnímu výstavnímu programu. Následují informace o mezinárodních veletrzích umění. Jako první přibližují jejich historie a lehce nastiňují ty největší z nich. Poté shrnují účast galerie na veletrzích umění za její patnáctiletou existenci. Galerie Jiří Švestka je správcem části Kramářovy sbírky, kterou zdělila Růžena Brunclíková. Této sbírce věnují čtvrtou část páté kapitoly. Mimo jiné se dotknu také spolupráce galerie s kavárnou Café Fra na jejich společném projektu Literární sklony. V něm si vybraný literát předem zvolil jedno umělecké dílo a následně o něm hovořil na večeru pořádaném v prostorách galerie.

V poslední kapitole se zaměřují na postavení Galerie Jiří Švestka na české galerijní scéně. Nejprve je nastíněna situace v rámci soukromých galerií po roce 1989 v Čechách. Poté Galerie Jiří Švestka porovnávám s jinými českými soukromými galeriemi, které se jí podle mého názoru nejvíce podobají.

Přehled literatury

Přestože po roce 1989 vzniklo a stále vzniká mnoho nových soukromých galerií, zatím nejsou práce, které by se tomuto fenoménu věnovaly více do hloubky. V šestém díle Dějin českého výtvarného umění problematiku galerií v 90. letech přiblížila Naděžda Horová, přesto je zde o Galerii Jiří Švestka pouze krátká zmínka. V roce 2006 vyšla knižní podoba rozhovorů Petra Volfa s lidmi pohybujícími se okolo umění, které byly nejprve publikovány v časopise Reflex pod názvem *Vzrušení: rozhovory o umění z let 1995 – 2005*. Kniha obsahuje také, rozhovor s galeristou Jiřím Švestkou. Galerista v něm hovoří o své kariéře, své pražské galerii i o současném umění.

Galerie Jiří Švestka vydala k některým svým výstavám doprovodné katalogy. Z nich je možné získat informace o příslušném umělci i fotografie některých vystavených děl. V roce 1996 uspořádala Galerie Jiří Švestka výstavu věnující se prvnímu prostoru, v němž sídlila, Mozarteu. Text katalogu *Mozarteum* k výstavě *Urbánkův dům a Mozarteum centrum kulturního života 1913 – 1939* přibližuje historii tohoto domu.

Nejvíce informací o Galerii Jiří Švestka se nalézá v českém denním tisku a na webových serverech (zejména od prvního desetiletí nového tisíciletí). Už v prosinci roku 1995 vyšlo v tisku několik rozhovorů s galeristou Jiřím Švestkou na téma jeho nové pražské galerie, která slibovala velké ambicemi. Jiří Švestka v nich přibližoval první výstavy, zaměření i činnost galerie. Rozhovory byly publikovány především v denním tisku např. *Večerník Praha*, *Lidové Noviny*, *Hospodářské noviny* a další. Těmi obsáhlejšími byly například rozhovor Jany Komárkové ve *Večerníku Praha* *Co bude v Mozarteu? Galerie moderního a aktuálního umění otevře v Urbánkově domě dr. Jiří Švestka*, Lenky Lindauerové v *Lidových Novinách* *Výstavní prostor s velkými ambicemi*, nebo Ivana Matějky v *Hospodářských novinách* v roce 1996 *Galerista Jiří Švestka říká: Kvalitní umění je pro každého*.

Dobrým zdrojem informací o činnosti galerie a výstavách, které pořádá, jsou recenze proběhlých výstav i zhodnocení některých mezinárodních veletrhů umění, kterých se galerie Jiří Švestka zúčastnila (např. v denících, uměleckých časopisech

apod.). Například v roce 2008 byl publikován článek Nadi Klevisové v Hospodářských novinách, kde informuje o účasti Galerie Jiří Švestka na veletrhu TEFAF.

Nepostradatelné jsou rovněž internetové stránky Galerie Jiří Švestka: www.jirisvestka.com. Galerie na nich informuje o svých současných umělcích, všech konaných výstavách i o činnosti a událostech přibližně čtyři roky nazpět.

1. PhDr. Jiří Švestka

Jiří Švestka (*1955 v Táboře) [1] po maturitě nastoupil na obor estetika a dějiny umění na filozofické fakultě Karlově Univerzity. Své studium zakončil diplomovou prací na téma *Výraz v umění*¹ v roce 1979. Zabýval se v ní pojmem „výraz“ a jeho rozlišným pojetím v rámci uměleckých oblastí a uměleckých děl. Švestkova diplomová práce byla uznána jako rigorózní, čímž získal akademický titul doktor filozofie. Nedlouho po tom, v roce 1980, emigroval do Spolkové republiky Německo, kde působil jako výstavní kurátor například v Kolíně nad Rýnem, Freiburgu, Bochumu.² Byl hostujícím docentem na univerzitě Tübingen v letech 1983–1984 a následně od roku 1984 do 1986 působil jako asistent kurátor v Nationalgalerie v Západním Berlíně.³ V roce 1986 se zúčastnil a následně i vyhrál konkurz na ředitele Kunstvereinu v Düsseldorfu. Tuto funkci zastával následných 7 let, tedy až do roku 1993⁴, a uspořádal zde více než 40 výstav.⁵

Po revoluci se do Čech začal pomalu vracet. Mezi první projekty, kterých se v České republice zúčastnil, byla výstava *Český kubismus 1909–1925*, která se konala v Jízdárně Pražského hradu. Pořádala ji Národní galerie ve spolupráci s Kunstverein Düsseldorf, Ústavem dějin umění ČSAV a Moravskou galerií v Brně v roce 1991. Jiří Švestka byl iniciátorem celého rozsáhlého projektu a spolu s Tomášem Vlčkem z Ústavu dějin umění ČSAV editorem katalogu, do kterého přispělo mnoho českých i zahraničních odborníků. Díky své německé verzi se stal katalog jednou z největších publikací o českém umění vydaném v zahraničí.⁶ Samotný Švestka do něj přispěl kapitolou *Český kubismus – dilema rodící se střeoevropské avantgardy*.

V následujících devadesátých letech bylo jeho jméno pro širší veřejnost známé především z kauzy okolo Veletržního paláce. Tehdejším ministrem kultury Milanem

---

¹ Vedoucím práce byl PhDr. Miloš Jůzl, CSc.

² ŠVESTKA 2009, 14

³ VOLF 2006, 296

⁴ ŠVESTKA 2005, 12

⁵ VOLF 2006, 296

⁶ LAHODA 1991, 4

Uhdem mu byla nabídnuta pozice ředitele nově vznikajícího muzea. Jiří Švestka nabídku přijal a předložil svůj koncept moderní galerie. Tento přímý ministrův krok se nejspíše nelíbil vedení galerie, která nakonec vystupovala spíše proti Švestkově koncepci.

Veletržní palác zatím během sporu o volbu ředitele změnil status na veřejnoprávní instituci. Byla ustanovena správní rada⁷, přesto nedošlo k vyřešení situace. Ani několikrát doporučení Švestky na post ředitele od nově vzniklé správní rady nebylo akceptováno. V boji o post ředitele se objevil další kandidát. Byl jím Jiří Ševčík podporovaný zejména Milanem Knížákem.⁸ Ředitelem sbírky moderního umění byl v roce 1994 zvolen Jiří Ševčík.

Švestkovým záměrem v jeho koncepci bylo ukázat české umění v novém kontextu. Nejdůležitějšími body koncepce bylo vyhrazení jednoho patra paláce pro tzv. high-lights, tedy největším pokladům, které máme. Druhým bodem bylo 12 menších výstav probíhajících současně, přičemž každý měsíc by se jedna z nich proměnila. Tím by se docílilo změny kontextu, a tak i lepšího poučení pro návštěvníky.⁹ Ve stejném roce, kdy probíhalo jednání o post ředitele sbírky moderního umění, dostal Švestka nabídku od nově vznikajícího muzea z iniciativy tehdejšího šéfa Volkswagenu.¹⁰ Přijal ji a na rok se stal šéfkurátorem Kunstmusea Wolfsburg.¹¹

Již během prvních návštěv Prahy podal Jiří Švestka žádost na pozici kurátora v galerii Nová síň. Po určité době se mu ozvali se souhlasem, ale pod podmínkou spolupráce s galeristou Karlem Babíčkem. Švestkova spolupráce s Novou síní probíhala i za jeho ročního působení ve Wolfsburgu. Pro pražskou galerii připravil několik výstav zahraničních umělců. Díky němu se v Praze vystavila díla Tonyho Cragga, Gordona Matta – Clarka nebo Jürgenův Dreschera.¹² Z českých autorů připravil výstavu

---

⁷ Předsedou správní rady byl Thomas Messer, Místopředsedou Milan Knížák.

⁸ LINDAUEROVÁ 1993, 20

⁹ DRDOVÁ 2007, 11

¹⁰ VOLF 2006, 290

¹¹ ŠVESTKA 2009, 14

¹² ŠVESTKA 1996c, 7

např. Kateřině Vincourové.¹³ Mezi léty 1994 až 1995 byl kurátorem výstavy Der Riss im Raum, Kunst in Deutschland, Polen, Slowakei und Tschechien seit 1945¹⁴ v Martin – Gropius – Bau v Berlíně.¹⁵

Natvrvalo se do Čech vrátil v roce 1995, tedy v době, kdy v Praze otevřel vlastní Galerii Jiří Švestka zaměřenou na současné umění. Shodou okolností se ve stejnou dobu otvírali Veletržní palác. Souběžně s galerií vytvořili společnost MAKUM s r.o. MAKUM, neboli moderní a aktuální umění, je společnost zabývající se organizováním výstav v Čechách i v zahraničí, navazováním kontaktů mezi umělci, muzei, galeriemi a sběrateli. Součástí je i poradenská činnost v oblasti umění jak pro soukromé sběratele, firmy, i v pojetí umění jako investice.¹⁶

Kromě kurátorské činnosti působil také dva roky (1994 – 1996) jako hostující docent na fakultě architektury Technické univerzity v Liberci¹⁷ a spolupracoval s nadací Jindřicha Chalupeckého. V letech 1996 a 1997 byl předsedou komise Ceny Jindřicha Chalupeckého. V roce 1993 působil jako poradce ministra kultury ČR v Praze¹⁸.

2. Prostory Galerie Jiří Švestka

Galerie Jiří Švestka za dobu své existence vystřídala dvě adresy. Prvním působištěm byl Urbánkův dům v Jungmannově ulici, tzv. Mozarteum, od architekta Jana Kotěry. Roku 1995 si Galerie pronajala a pro své potřeby upravila koncertní sál. V roce 2003 tyto prostory opustila a přestěhovala se do přestavěné tovární budovy¹⁹ v Biskupském dvoře Na Poříčí.

---

¹³ VOLF 2006, 290

¹⁴ Trhlina v prostoru, umění v Německu, Polsku, Slovensku a Čechách od roku 1945.

¹⁵ VOLF 2006, 290

¹⁶ ŠVESTKA 1995a, 13

¹⁷ ŠVESTKA 2009, 14

¹⁸ VOLF 2006, 296

¹⁹ <http://www.jirisvestka.com/gallery>, vyhledáno 27. 3. 2012

2.1 Mozarteum

Mozarteum [2] bylo postaveno pro hudebního nakladatele Mojžíra Urbánka. Projekt vznikl mezi lety 1911–1913, na přelomu Kotěrova vrcholného a závěrečného období.²⁰ K otevření došlo v říjnu 1913 zpřístupněním koncertní síně nacházející se v zadním křídle budovy a zasahující do Františkánské zahrady.²¹ V budově se nacházelo Urbánkovo nakladatelství a knihkupectví. Horní patra byla stavěna jako nájemní byty a po celém třetím patře se rozprostíral velký nakladatelův byt.²²

Kromě literární oblasti Mozarteum ovlivňovalo i výtvarné umění. V prosinci roku 1913 využila prostor Havlova Galerie, která zde uspořádala výstavu Italského futurismu. Návštěvníci se na ní mohli seznámit s díly umělců Russola, Severiniho Carru nebo Boccioniho.²³ Později, ve 30. letech, byl sál upraven pro potřeby divadla D režiséra Emila Františka Buriana.²⁴ V rámci tohoto divadla se divadelní chodba využila pro prezentaci mladých výtvarníků. První takováto výstava se odehrála v roce 1937. Vystaveny na ní byly obrazy Grosse, Hudečka, Laciny, Zykunda nebo Zívra a Háka.²⁵ Svoji první výstavu měl na chodbě „D“ ve 30. letech rovněž malíř Jan Kotík.²⁶ Kromě hudebních představení se v Mozarteum odehrálo i několik přednášek s významnými osobnostmi tehdejší doby jako byli např. Karl Kraus, Le Corbusier, Rudolf Steiner nebo Franc Werfl.²⁷ Po válce se budova stala sídlem nahrávacího studia Suphrafon. Po roce 1989 bylo Mozarteum v restituci vráceno původním majitelům.

Jiří Švestka si pronajal prostory v roce 1995. Před otevřením byla nutná rekonstrukce, na které se podíleli i samotní majitelé Mozarteu. Prostor byl adaptován jak na prezentaci moderního umění, tak rovněž i na možnost konání různých kulturních akcí jako jsou koncerty, aukce apod.²⁸ Tyto prostory využíval následujících osm let.

---

²⁰ ŠLAPETA 2001, 3

²¹ ŠLAPETA 2001, 157

²² ŠLAPETA 2001, 19.

²³ ŠLAPETA 2001, 195 a ŠVESTKA 1996, nepag.

²⁴ ŠVESTKA 1996a, nepag.

²⁵ SRBA 1981, 236

²⁶ ŠVESTKA 1995a, 13 nebo ŠVESTKA 1995b, 11

²⁷ ŠVESTKA 1996a, nepag. nebo STEHLÍK 1996, 9

²⁸ -pař 1996, 48-49

V současné době v Mozarteum sídlí galerie Design centra České republiky a agentura Mozarteum, která sál pronajímá k různým účelům (např. firemní akce, koncerty, společenské akce).

Výběrem Mozarteu pro sídlo galerie bylo výhodné z několika hledisek. Prvním byla určitě dobrá poloha budovy v centru Prahy. Druhým byla budova samotná, významná už jen svým významem v rámci dějin architektury. Dalším hlediskem bylo ať záměrné, nebo náhodné navázání na kulturní tradici Urbánkova domu. Jiří Švestka navázal na tradici představenou počínaje Havlovou galerií přes Burianovo D, přednášky, koncerty až k Suphrafonu.

2.2 Biskupský dvůr

K přestěhování do nových prostor v domě v ulici Biskupský dvůr Na Poříčí došlo v roce 2003. Výhodou přesunu bylo získání větších prostor a tím i větších možností. Galerie se nyní rozkládá ve druhém patře budovy a depozitář je u místěn v místnostech o patro níže.²⁹

Budova s adresou Biskupský dvůr 6/1147 [3] byla postavena v puristickém až raně funkcionalistickém stylu v letech 1927–1929 spolu s ostatními sousedními budovami. Nahradily tak původní objekt zvaný stodola z poloviny 19. století. Budova byla vystavěna firmou Goldschmid-Hartman³⁰ pro firmu Justic a Rábl, která měla v přízemí a prvním patře továrnu na výrobu nákrčníků. Kromě firmy Justic a Rábl zde sídlila také Akciová společnost pro obchod obuvními stroji a furniturami v Praze (ASPOS). Třetí a čtvrté patro bylo určeno jako obytná část. Své byty zde měli Otto a Ludvík Justicovi a v roce 1939 zde bydlel i Max Brod. V přízemí se nacházel i obchod V. Parise na součástky k belgickým motocyklům FN a ve druhém patře sídlili zástupci firmy Kodak. Po válce byl v domě fotoateliér Otto Dítě, ze kterého se po znárodnění stalo družstvo Fotografie Praha.³¹ Během války byl dům jako židovský majetek arizován. V roce 1949 byla firma Justic a Rábl znárodněna a stala se součástí

---

²⁹ ČECHLOVSKÁ 2003, nepag.

³⁰ Budova byla vystavěna podle projektu firmy Hroch a Hilse.

³¹ NOVOTNÝ 2008, 77

n. p. Triola. Dnes v budově sídlí nejenom galerie Jiří Švestka, ale v přízemí je umístěna galerie Kus kovu.

Před zahájením provozu bylo nutné i tyto nové prostory upravit. Jiří Švestka úpravy konzultoval a do konečné podoby je převedl pražský architekt Radim Kousal.³² Výsledkem je členěný jednoduchý interiér, který si ponechal svůj industriální charakter. Součástí prostoru je i místnost určená na prezentaci děl z části Kramářovy sbírky, kterou galerie Jiří Švestka spravuje. Výhodou nového prostoru, kromě větší plochy (450 m² výstavní plocha) a možnosti depozitáře, je lepší rozčlenění prostoru umožňující i konání vícero výstav a osvětlení denním světlem díky velkým proskleným oknům.

V prostorách Mozartea galerie bylo přitažlivé navázání galerie na již existující kulturní tradici. V současných prostorách se zajímavě pojí industriální charakter budovy s galerií moderního umění. Setkáváme se s tím např. u významných zahraničních galerií jako jsou Tate Modern (elektrárna), Musée D'Orsey (nádraží), Muzeum Les Abattoir (jatká) nebo Museo nacional centro de arte rena Sofia (nemocnice). U nás se toto spojení objevuje zejména u soukromých galerií různých kvalit. K těm nejlepším patří Galerie Jiří Švestka v Praze, Wannieck Gallery, Galerie Meetfactory nebo Centrum Futura.

3. Umění po roce 1989 v Čechách

Konec roku 1989 znamenal změny nejenom v politice, ale zasáhl i do kulturního dění v České republice. Kromě rozpadu Svazu umělců a změn ve statusech státních galerií, začaly se zakládat soukromé galerie. Nově vzniklá situace se odrazila i ve stávajícím výtvarném školství. Příkladem je Knížákova reforma AVU nebo změny na VŠUP. Vznikly i nové fakulty a soukromé výtvarné školy. Začaly se objevovat rovněž nové organizace a nadace a s nimi také i ceny. V roce 1990 z podnětu Václava Havla a Teodora Pištěka vznikla cena Jindřicha Chaloupeckého na podporu nejmladších

---

³²ČECHLOVSKÁ 2003, nepag.

umělců. V grafice Středoevropská galerie³³ a nakladatelství spolu s Asociací volné grafiky iniciovaly Mezinárodní trienále grafiky. V roce 1994 založily celostátní soutěž pro uměleckou grafiku, Grafika roku. O rok později se v rámci této soutěže poprvé udělila také Cena Vladimíra Boudníka. Ani architektura nezůstala stranou. Začalo se udělovat ocenění Grand Prix nejlepším novostavbám.

Mezi organizacemi mělo zpočátku velký význam Sorosovo centrum současného umění, založené v 90. letech New Yorku na podporu umění v postkomunistických státech. Centrum vytvářelo výstavy a umělcům poskytovalo granty a stipendia. Samozřejmě, že nezůstalo pouze u těchto ocenění, nadací atd., ale vznikaly další i v jiných, nových odvětvích.

Výtvarná scéna, před revolucí rozdělená na umění oficiální, neoficiální, exilové, se snažila opět sjednotit. Umělci, teoretikové a historikové umění, kteří před rokem 1989 emigrovali, se začali vracet. Novým úkolem se stala potřeba zmapovat umění jak minulé, tak i stávající. Odrazilo se to v pořádaných výstavách i v odborné literatuře. Začaly vznikat retrospektivy, monografie jednotlivých umělců střední a mladé generace, přehledové výstavy daných časových úseků nebo výstavy mapující vývoj českého výtvarného umění. Díra po absenci znalostí zahraničního umění se začala zaplňovat. A naopak české umění se na sebe snažilo upozornit v zahraničí.³⁴

Změny zapříčiněné Sametovou revolucí napomohly k nástupu tehdejší mladé generace. Velkou převahu získali absolventi Akademie výtvarných umění. Mezi nejvýraznější umělce patřili na začátku 90. let Jiří Příhoda, Kateřina Vincourová, Milena Dopitová, Pavel Humhal, Federiko Díaz nebo Jiří Černický.³⁵

Umění druhé poloviny znamenalo nové formy, nové materiály a postupy. Východiskem se stalo pro mladou generaci konceptuální umění 60. a 70. let. Umělci jako Tomáš Vaněk, Krištof Kintera, Michal Pěchouček, Jiří Skála, Zbyněk Baladrán a další kombinovali různorodé materiály a média. Pracovali se sociálním a kulturním kontextem a vnesli na českou scénu postkonceptuální přístupy. Objevilo se nové pojetí

---

³³ Soukromá domácí galerie založená v roce 1991 z iniciativy německého podnikatele Sigurda Schleppeho.

³⁴ HOROVÁ 2007a, 865–875

³⁵ SRP 2007, 929 – 951

umělecké skupiny jako jednotný kolektiv se společnou tvůrčí identitou. S tímto principem přišla skupina Kamera skura a používala ho například skupina Rafani. Dále se nově vytvořily umělecké dvojice, např. Jasanský/Polák nebo Vajd/Alt. Oblíbeným výtvarným prostředkem se stala fotografie. Rozličné osobní přístupy do tohoto média vnesli například Markéta Othová, Milena Dopitová, Veronika Bromová, Jiří Černický a Michaela Thelenová, Vajd/Alt, Jiří Thýn a další.³⁶

Vedle instalace nebo fotografií se v devadesátých letech díky stále se zvyšující důležitosti elektronických medií a počítačů šířil videoart. Vznikaly nové ateliery a jako profesori do nich nastupovali umělci, kteří emigrovali, a po návratu přinesli nové trendy.³⁷ Video se stalo nejoblíbenějším médiem začátku tisíciletí a výtvarníci s ním pracovali a prezentovali různými způsoby.³⁸

Umělci začátku tisíciletí pokračovali s postkonceptuálními principy. Vytvářela se nová díla, ale objevuje se i návrat k předešlému umění (klíčové konceptuální akce nebo modernismus). Tradiční média malířství nebo sochařství nezanikla, ale došlo k jejich konceptualizaci. Také bylo možné si všimnout posunu v technice, technologiích i tématech. Mezi malíře patřili autoři Jakub Špaňhel, Jan Šerých, Evžen Šimera a další. Jako jedno z médií tuto techniku používal Josef Bolf nebo Vít Soukup, Jiří Černický. Naopak klasické sochařství se v této generaci prakticky neobjevilo. Převládly objekty, práce s netradičními materiály a kombinace s jinými médii. Autoři věnující se tomuto novému sochařství byli např. Krištof Kintera nebo Dominik Lang. Společným rysem tohoto nového tisíciletí je vysoká technická úroveň vypracování děl.³⁹

4. Galerijní umělci

4.1 Kmenoví umělci všeobecně

Galerie Jiří Švestka je už od svého vzniku zaměřena na prezentaci současného umění. Cílem galerie je představit důležité zahraniční umělce, ale i české a slovenské

---

³⁶ MORGANOVÁ 2012, 13–21

³⁷ ZEMÁNEK 2007, 903-905

³⁸ MORGANOVÁ 2012, 29

³⁹ MORGANOVÁ 2012, 17–29

současné autory.⁴⁰ Součástí činnosti galerie je i vytváření skupiny vlastních umělců, které následně zastupuje, zařizuje prodeje jejich děl a snaží se je prosazovat, jak na domácí tak mezinárodní půdě. Výtvarník tím získává možnost „nerušeně“ se věnovat vlastní tvorbě. Samotná intenzita spolupráce s jednotlivými umělci se různě liší, a to podle potřeb jednotlivých výtvarníků.⁴¹ Například Kateřina Vincourová měla samostatnou výstavu až po šesti letech. U některých působí Galerie Jiří Švestka jako tzv. druhá galerie. O výběr kmenových autorů se stará sám Jiří Švestka. Přestože do galerie posílají umělci mnoho portfolií a žádostí na výstavy, tímto způsobem spolupráce zatím nevznikla.⁴² Kritérií, podle kterých si je vybírá, je několik. Prvním měřítkem je kvalita děl. Tvorba musí být pro Švestku autentická, původní, jedinečná. Umělec by měl mít nějaký novější pohled na věc. Potvrzuje to i výrok Jiřího Švestky, který v rozhovorech několikrát prohlásil: „*Medium skutečně není rozhodující, důležitá je intenzita, inteligence a autentičnost prací.*“⁴³ Druhým měřítkem je vývoj umělce. S tím se pojí další kritérium a tím je podle Švestkových slov „*výdrž umělce*“. Což znamená, jestli má dostatek nápadů na svoji další práci. Svoji roli ve výběru hrají i osobnostní kvality daných umělců.⁴⁴ Švestka se je snaží vidět v kontextu. K výběru používá také své kontakty z ciziny a rovněž zkušenosti z veletrhů, jako jsou informace o umění, které je ve světě žádané a prodává se.⁴⁵

V českém prostředí je situace při hledání umělců o něco snadnější než v zahraničí. Česká scéna není tak velká a ani konkurence dalších galerií není zatím taková jako například v zemích západní Evropy nebo ve Spojených státech. Díky tomu je možné před samotnou spoluprací sledovat umělcův vývoj. U zahraničních umělců se zaměřuje spíše na již renomovanější a vyhledává a oslovuje je spíše sám galerista Jiří Švestka.⁴⁶ Galerie Jiří Švestka si k spolupraci vybírá většinou výtvarníky, kteří mají už něco za sebou a nejsou úplnými začátečníky.⁴⁷

---

⁴⁰ Seznam všech umělců, které galerie zastupovala galerie, je součástí příloh na konci práce.

⁴¹ ŠVESTKA 2005, 14

⁴² Rozhovor s Pavlem Švecem, 24. 5. 2012

⁴³ ŠVESTKA 2005, 13–14

⁴⁴ VOLF 2006, 291–292

⁴⁵ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

⁴⁶ ŠVESTKA 2005, 14

⁴⁷ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

Počet i jména umělců zastupovaných Galerí Jiří Švestka se samozřejmě během její existence měnil (souvisí to i s rozvojem a galerií).⁴⁸ Například v roce 2002 galerie spolupracovala s 19 autory.⁴⁹ O osm let později jich bylo už 27.⁵⁰ Intenzita spolupráce se liší, případ od případu. Záleží i na potřebě prosazení daného výtvarníka.⁵¹ Ve větší míře se může věnovat tak deseti až čtrnácti lidem.⁵² Zastupování galerijní umělci nejsou pouze čeští výtvarníci, ale patří mezi ně i zahraniční umělci. Poměr českých a slovenských autorů vůči zahraničním zůstává po celou dobu vcelku vyrovnaný. I když čeští umělci začínají v současné době lehce převažovat. Podle současného geografického dělení Evropy je možné říci, že nejvíce zahraničních autorů pochází ze střední Evropy, a to ze států Německa (například Wolfgang Robbe, Stefan à Wengen, Georg Ertle nebo Maki Na Kamura a Leiko Ikemura- Japonské umělkyně žijící a pracující v Německu), Polska (Katarzyna Kozyra, Rafal Bujnowski) nebo Švýcarska (Michael Biberstein). Z ostatních zemí Evropy Jiří Švestka spolupracoval s výtvarníky z Británie (Mark Wallinger, Clare Woods, Tony Gragg), Holandska (Ger van Elk, Tomáš Rajlich), s umělci z Itálie (Paolo Chiasera), Portugalska (Juliad Sarmiento) a ze Švédska (Jarg Geismar). Když použijeme politické hledisko, tak z poskomunistických zemí Galerie Jiří Švestka zastupuje kromě umělců z Polska také autory z Rumunska (Ionas Nemes, Dan Perjovschi). Spolupracuje také se umělci ze Spojených států amerických (Robert Moskowitz, Dan Graham, Rayn Mendoza, Siah Armajani- Íránsko americký umělec).

Nejsilnější generací umělců, se kterou Jiří Švestka nejčastěji spolupracuje, je ta, která o sobě dala vědět v 90. letech (Jsou to tedy výtvarníci narození v 60. a 70. letech). Přesto lze najít mezi kmenovými umělci i zástupce jak začínajících mladých autorů, tak i starších generací. Z Čechů jimi byli malíř Jan Kotík, Stanislav

---

⁴⁸Umělci nejprve dostávali smlouvu na dobu neurčitou. Přibližně od roku 2011 se postup změnil. Autoři nejprve dostanou smlouvu na jeden rok a poté se galerie rozhoduje, jestli budou umělce zastupovat i nadále.

⁴⁹ ŠVESTKA 2002, 107

⁵⁰ <http://www.jirisvestka.com/artists>, vyhledáno 31. 7. 2010

⁵¹ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

⁵² ŠVESTKA 2008, nepag.

Kolibal, Zdeněk Sýkora a fotograf Miroslav Tichý⁵³. Mezi zahraničními umělci patřili k nejstarším Robert Moskowitz, Viktor Pivovarov nebo Siah Armajani.

Skupina galerijních umělců je rozmanitá nejenom ve věku, ale i v práci s výtvarným mediem. Nalezneme mezi nimi umělce vyjadřující se spíše tradičnějšími výtvarnými technikami jako je malba, zastoupená tvorbou například Jana Kotíka, Maki Na Kamuri, Veroniky Holcové, ad., socha představená Tony Craggem nebo fotografie Markéty Othové, Miroslava Tichého, Jitky Hanzlové nebo dvojice Jasanský/Polák ad. Ale svoji část mají i autoři pracující s uměleckými postupy blízké konceptuálnímu umění, např. instalace, objekty, videa atd. Ukázkou je tvorba Kateřiny Vincourové, Krištofa Kintery, Ioana Nemes, Jiřího Černického nebo Ger van Elka a dalších.

Mnozí z kmenových autorů Galerie Jiří Švestka jsou finalisté a laureáti prestižních výtvarných ocenění nebo držitelé studijních stipendií (světových i domácích). Hned dva jsou držitelé britské Turnerovy ceny⁵⁴, sochař Tony Cragg, který ji získal v roce 1988, a multi-mediální umělec Mark Wallinger⁵⁵ za rok 2007.⁵⁶ Stefan à Wengen je držitelem stipendia Keifer-Hablitzel nadace⁵⁷ za rok 1987 a 1988. Kromě tohoto stipendia získal v roce 1989 a 2000 švýcarskou cenu Der Eidgenössische Preis für freie Kunst⁵⁸ udělovanou Federálním úřadem pro kulturu.⁵⁹ Mnohokrát oceněnou umělkyní je Leiko Ikemura.⁶⁰

⁵³ Jan Kotík zemřel 23. března 2002, Miroslav Tichý 12. ledna roku 2011.

⁵⁴ Turnerova cena je prestižní ocenění současného umění založené v roce 1984 a spojené s peněžní podporou. Je udělována každoročně umělcům pod 50 let za jejich výstavy, prezentace nebo jiné akce pořádané během 12 předchozích měsíců. Z nominovaných jsou vybráni 4, jejichž tvorba je prezentována v galerii Tate Britain a z nichž je vybrán vítěz. Toto ocenění bylo původně spojené s uměním Velké Británie, ale v posledních deseti letech se stalo jedním z nejprestižnějších a důležitým oceněním za výtvarné umění v celé Evropě.

⁵⁵ Mark Wallinger byl nominovaný již v roce 1995, ale cenu vyhrál až o 12 let později.

⁵⁶ <http://www.tate.org.uk/britain/turnerprize/history/yearbyyear.shtm>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁵⁷ Keifer-Hablitzel Stipendium je podpora udělována každoročně mladým švýcarským umělcům pod 30 let. Soutěž má dvě kola a vítěz je vybrán porotou nadace. Z prvního kola je vytvořen užší výběr umělců, kteří prezentují svojí práci na veřejné výstavě v Basileji. Při této příležitosti je vyhlášen vítěz a je mu podle uvážení poroty přidělena určitá finanční podpora. Keifer-Hablitzel fondation byla založena v roce 1946 manželi Charlese a Matildou Kiefer-Hablitzel.

Více na <http://www.kieferhablitzel.ch>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁵⁸ Soutěž je určena mladým umělcům. Je udělena každoročně Spolkovým ministerstvem vnitra (porotou je Federální komise pro umění) a probíhá dvoukolově. Umělci jsou prezentováni na výstavě v Basileji.

⁵⁹ <http://www.awengen.de/biography/>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁶⁰ Seznam všech ocenění je uveřejněn na stránkách umělkyně: http://www.leiko.info/awards_grants_0.0.html

Mezi domácími umělci je několik držitelů prestižní ceny Jindřicha Chalupického⁶¹ udělované mladým umělcům do 35 let. Jejimi laureáty⁶² byli Kateřina Vincourová, Jiří Černický, David Černý, Markéta Othová a Michal Pěchouček.⁶³ Obdobným oceněním je na Slovensku cena Oskára Čepana.⁶⁴ Její laureátkou pro rok 2010 byla mladá umělkyně Petra Feriancová.⁶⁵ Milena Dopitová obdržela cenu Michala Ranného⁶⁶ za rok 2010 a řadu dalších cen.⁶⁷ Fotograf Miroslav Tichý byl objevem roku (Discovery Award) na fotografickém festivalu Rencontres de la Photographie v Arles 2005.⁶⁸ Jiří Černický získal v roce 1996 The Soros Award⁶⁹ a v roce 2007 cenu October Salon Award⁷⁰ na 48. ročníku October Art Salon v Bělehradě.⁷¹ I Krištof Kintera je držitelem stipendií a dvou cen - Honour prize of Soros centrum of Contemporary Art v Bratislavě 1996 a Pražské Biennale II v roce 2005.⁷²

---

⁶¹ Cena Jindřicha Chalupického existuje od roku 1990. Vznikla na popud Václava Havla a Teodora Pištěka. Cena se uděluje každoročně mladým českým umělcům do 35 let tvořícím v České republice za mimořádný osobitý umělecký výkon. Díla jsem posuzovaná odbornou porotou s funkčním obdobím dva roky. Součástí výhry je studijní pobyt v zahraničí.

⁶² Laureáty byli Kateřina Vincourová v roce 1996, Jiří Černický pro rok 1998, David Černý v roce 2000, Markéta Othová vyhrála v roce 2002 a o rok později byl vítězem Michal Pěchouček. Markéta Othová se stala finalistkou této ceny ještě ve dvou dalších ročnících, při kterých se setkala i s dalším umělcem galerie Krištofem Kinterou. Ten byl finalistou celkem třikrát. Posledním autorem, který je zastupován galerií a byl vybrán mezi finalisty v roce 2007 na cenu Jindřicha Chalupického, je mladý umělec Jakub Hošek.

⁶³ <http://www.cjch.cz/index.php/cs/laureati/roniky>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁶⁴ Cena Oskára Čepana je ocenění pro mladé umělce do 35 let na Slovensku. Vítěz je vybrán porotou ze čtyř finalistů. Cenou je finanční odměna, šestidenní rezidenční pobyt v NY a samostatná výstava ve Slovenské národní galerii. Ocenění vzniklo v roce 1996 jako paralela k ceně Jindřicha Chalupického. Od r. 2001 je soutěž pojmenovaná podle slovenského uměnovědce Oskára Čepana (1925–1992). Více na <http://www.ncsu.sk/program/4/6/60>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁶⁵ <http://www.ncsu.sk/program/4/6/148>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁶⁶ Cena je udělována Moravskou galerií v Brně. Odborná porota vybírá osobnost, jejíž dílo a myšlení ovlivnilo nastupující generaci umělců.

⁶⁷ Další ocenění je the Central European Culture Initiative Prize, The Pollock-Krasner Foundation. Cílem nadace je finanční podpora umělcům, kteří jsou vybíráni podle svých poslaných žádostí. Více na <http://www.pkf.org/grant.html>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁶⁸ VANČÁT 2005, 82-83

⁶⁹ Cena byla udělena v rámci výstav Sorosova centra současného umění v letech 1993, 1995, 1996, 1997. Odměnou bylo zakoupení díla institucí. DROBNÁ 2006, 18

⁷⁰ October Art Salon je výstava založená v roce 1960 v Bělehradě a tehdy zaměřená na ukázkou nejlepšího výtvarného umění Srbska a Černé hory. Od roku 2005 rada October salonu (rozhoduje o jeho koncepci a je tvořena odborníky ve výtvarném umění) rozhodla o jeho mezinárodním charakteru. Odborná porota vybere tři nejlepší práce na Salonu, které jsou oceněné stejnou finanční hodnotou.

⁷¹ <http://cernicky.com/cs/jiri-cernicky/>, vyhledáno 12. 2. 2012

⁷² <http://kristofkintera.com/pages-etc/cv.htm>, vyhledáno 13. 2. 2012

Díla českých a slovenských umělců, které Galerie Jiří Švestka zastupuje, se objevují v domácích i zahraničních soukromých sbírkách i státních institucí jako je Centre Pompidu, Musée National d'art modern v Paříži, Victorie and Albert Museum v Londýně, The Brooklym Museum New York v USA a další.

Výběr umělců je velmi zajímavý. Mnozí z nich zasahovali a ovlivňovali vývoj českého výtvarného umění. Jan Kotík se na výtvarné scéně pohyboval už od 30. let, kdy poprvé vystavoval svá díla v Mozarteu. Ve stejné budově sídlila Galerie Jiří Švestka od svého vzniku až do roku 2003. Za svoji tvorbu Jan Kotík získal i mezinárodní uznání. Většina zastupovaných autorů patří do generace, která suverénně vtrhla na českou uměleckou scénu po Sametové revoluci. Výraznými osobnostmi domácího umění po roce 1989 byla trojice umělkyň Milena Dopitová, Kateřina Vincourová a Markéta Othová. Jiří Černický upoutal pozornost svojí rozmanitou a osobitou tvorbou. Ve svých okázalých a konceptuálních instalacích, ale rovněž také v malbě pracoval se silným příběhem, který adekvátně doplnil o výtvarnou techniku. V rámci fotografie přinesla poutavý pohled na dnešní vesnici dvojice Martin Polák a Lukáš Jasanský. Jednou z nejvýraznějších osobností je Krištof Kintera se svými projekty, instalacemi a objekty. Od začátku 90. let upozorňuje na sebe a svou tvorbu David Černý a provokuje jí veřejnost.

Redakční okruh časopisu *Umělec* vytvořil ve čtvrtém čísle roku 2000 seznam deseti českých umělců, kteří podle jejich názoru měli zásadní význam pro českou výtvarnou scénu 90. let a podle nich měli potenciál ovlivnit první desetiletí nového tisíciletí. Při výběru se prý zaměřili na „*přesvědčivost a mimořádnost autorů, vzhledem k současnému kontextu umění.*“⁷³ V jejich výběru figurovalo pět umělců, kteří dodnes patří do okruhu Galerie Jiří Švestka. Jsou jimi Martin Polák a Lukáš Jasanský, Markéta Othová, Krištof Kintera a David Černý.

---

⁷³ LINDAUEROVÁ 2000, 49

4.2 Možnosti spolupráce s umělci

Zatupování umělci nejsou vázáni pouze na Galerii Jiří Švestka, ale vystavují i v jiných institucích. Podmínkou je souhlas obou stran, umělce i Galerie Jiří Švestka. Smlouva se pak uzavírá přímo s Galerií Jiří Švestka. Galerie poskytuje umělci volnost k tvorbě a stará se o prodeje jeho děl. Zato umělec nesmí prodávat svojí tvorbu mimo galerii. Jak bylo několikrát zmíněno, vztah mezi galerií a umělci se různí. Následují tři ukázky možné spolupráce galerie s umělcem.

Jedním z nejstarších autorů, které Galerie Jiří Švestka spolupracovala, je Jan Kotík (1916 – 2002). Zastupuje ho i po jeho smrti. Tento umělec patřil do generace, která nastoupila ve 30. letech před druhou světovou válkou. Během života prošel rozličným výtvarným obdobím a experimenty s uměním. V 70. letech emigroval do Německa a i tam se dočkal uznání. Galerie Jiří Švestka získala jeho pozůstalost a spravuje ji za Kotíkovy dědice. Je to podobný model jako u sbírky Vincence Kramáře. Od roku 1996 mu galerie uspořádala dvě samostatné výstavy. První proběhla ještě za jeho života v roce 1998 a ukazovala jeho tehdejší – práce na papíře nebo velké malované objekty. Druhá proběhla o pět let později a byla více retrospektivní. Tentokrát ukazovala Kotíkovy tisky a práce na papíře a obrazy z let 1940–1970.⁷⁴

Jiná ukázka spolupráce je s fotografem Martinem Polákem, který tvoří uměleckou dvojici s Lukášem Jasanským. Oba se věnují černobílé fotografii. Vytvářejí tematické celky, jejichž hlavním námětem je proměna české krajiny z pohledu vesnice i města. Veřejnost mohla vidět v prostorách galerie dvě výstavy těchto autorů. První byla v roce 2001 s názvem *Country photography exhibition*. Druhá o tři roky později ukázala soubor, na kterém pracovali od roku 2001 do 2003.⁷⁵ Martin Polák nespolečně s galerií pouze z pozice zastupovaného umělce, ale působí v ní jako galerijní fotograf. Je autorem fotografií do katalogů vydaných Galerií Jiří Švestka.

Galerie Jiří Švestka neprezentuje pouze své umělce na výstavách v galerii a na veletrzích. Galerie byla vybraná pro vytvoření, spíše doplnění, české expozice na EXPO 2000. Jiří Švestka si vybral fotografie Mileny Dopitové. Milena Dopitová

---

⁷⁴ <http://www.jirisvestka.com/artist-detail/jan-kotik>, vyhledáno 24. 6. 2012

⁷⁵ <http://www.jirisvestka.com/artist-detail/jasansky---polak>, vyhledáno 24. 6. 2012

je jednou z uznávaných českých umělkyně. Věnuje se konceptuálnímu umění a zapojuje do něj témata jako, je gender, stárnutí, smrt, život. V 90. letech patřila k okruhu Galerie MXM. Pro již zmíněnou výstavu EXPO 2000 vytvořila 16 velkoplošných fotografií zachycující současné ženy - matky v různých situacích během dne. Fotografie byly vytvořeny Martinem Polákem a následně upraveny Milenou Dopitovou. Jiří Švestka těmito díly doplnil zadanou první půlku expozice, kterou tvořily obrazy středověkých madon. Vznikl tak kontrast pohledu na ženy – matky tehdy a teď. Na EXPO nakonec vybrány nebyly.⁷⁶ Přestože nebyly prezentovány v mezinárodním měřítku, vznikla z nich výstava v Galerii Jiří Švestka „*Come, I'll show you the way through Paradise*“ [7] ve stejném roce jako EXPO. Celkově Galerie Jiří Švestka dosud připravila M. Dopitové tři výstavy, kromě již zmiňované také „*I'm Gonna Make You Wonder if You're My Friend*“ 1999 a „*Sixtysomething*“ 2005.⁷⁷

5. Činnost Galerie Jiří Švestka

Činnost obou současných Švestkových galerií není pouze o přípravách výstav. U komerčních galerií k jejich přirozeným aktivitám přibývá prodej uměleckých děl a s tím spojené úkoly. Jiří Švestka se nevěnuje aukční činnosti, ale zaměřil se na tzv. primární prodej, tedy prodejem přímo sběratelům a zájemcům o umění. Ve spojitosti s ním se zúčastňuje mezinárodních veletrhů umění a propaguje autory české i zahraniční. Svou orientaci na současné umělce rozšířil časem i o umění první poloviny 20. století. Napomohla k tomu spolupráce s Růženou Brunclíkovou, dědičkou významného českého sběratele Vincence Kramáře. Zajímavé je také zapojení galerie do projektu spojující dvě kulturní oblasti – literaturu a výtvarné umění, o němž se zmíním později.

---

⁷⁶ CHUCHMA 2000, 21

⁷⁷ <http://web.archive.org/web/20080622120330/http://www.jirisvestka.com/artist.php?id=2>, vyhledáno 24. 6. 2012

5.1 Výstavy

Jednou z hlavních náplní Galerie Jiří Švestka je prezentace umělců formou výstav. Jak už bylo několikrát zmíněno, galerie se zaměřuje na současné a moderní umění. V člancích k otevření nové pražské galerie vyjádřil Jiří Švestka záměry k budoucímu vytváření výstav. Na začátku galerie plánovala prezentovat nejen monografické výstavy současných českých umělců, ale i světových tvůrců. Výstavy se měly měnit několikrát do roka (6x až 7x) a vedle tzv. hlavních se měly objevit kratší expozice. Hlavní měly představovat z hlediska obchodního a uměleckého menší riziko, protože záměrem bylo vystavovat jen uznávané a významné autory. Naproti tomu kratší výstavy měly být určeny mladým a zatím ještě neznámým umělcům.⁷⁸

Od zmíněné koncepce se uskutečněný program výstav odlišoval. Domácí autoři se proměňovali se zahraničními. Rozlišná byla rovněž etablovanost umělců nebo jejich známost, zejména v českém prostředí. Jednotlivé monografické výstavy byly střídány skupinovými atd. Délka výstav se ve většině případů pohybovala okolo měsíce až měsíce a půl. U výrazněji kratších mohly délku ovlivnit náročnější technické podmínky (například videa atd.). Galerie v průměru pořádala šest výstav ročně.

Za prvních 15 let působení jich mohli návštěvníci navštívit přes 80.⁷⁹ Převažovaly monografické kolekce prezentující aktuální tvorbu vybraných umělců. Mezi ně byly vloženy skupinové nebo tematické výstavy. V porovnání s domácími umělci převažovali zahraniční autoři. Převážná většina výstav prezentovala výtvarníky, kteří byli Švestkou zastupováni a patří do okruhu galerijních autorů. Výstavy rovněž byly z větší části prodejní. Výstavy umělců byly často doplněny o ukázky tvorby jiných tvůrců. Díky spolupráci s Růžnou Brunclíkovou, která svěřila galerii zděděnou část sbírky po svém otci Karlu Kramářovi, zapojil Jiří Švestka do programu galerie trvalou expozici. Je tvořena méně známými díly z této kolekce jak českých autorů moderny, tak francouzských impresionistů, fauvistů apod.

V celkovém výčtu výstav převažovali zahraniční výtvarníci. Galerie vystavovala současné umělce již známé a etablované jako je například polská umělkyně Kartazyna

---

⁷⁸ ŠVESTKA 1996b, 7

⁷⁹ K práci je přiložen seznam výstav konaných v galerii mezi léty 1995–2010

Kozyra v roce 1999, v roce 2006 Jörg Immendorff [8] nebo sochaře Tonyho Cragga v roce 2007. Na druhou stranu ukazovala rovněž současné tvůrce, kteří sice byli v zahraničí uznávaní a vystavováni, ale přesto byli české veřejnosti neznámí. Prostřednictvím Galerie Jiří Švestka jsme se proto mohli vůbec poprvé v České republice seznámit s díly Thomase Hubera (1996), Michaela Jägera (2000), Siaha Armajaniho (2002), Juliaoa Sarmetoa (2003), Sofi Siden (2003) nebo Hanse Ratha (2008) [9]. Byly to jejich první samostatné výstavy u nás. Pro Douga Aitkena (1998) [10] a Roberta Moskowitz (1999) to byly jejich vůbec první samostatné výstavy v Evropě.⁸⁰

Expozici českých autorů tvořili zejména kmenoví umělci spolu s jejich hosty. Ukázkou takového spojení byla například výstava Michala Pěchoučka *Kočárkárna*, na kterou si přizval Jakuba Hoška, v té době čerstvého absolventa AVU. Na své další výstavě *Screen 2008* si Michal Pěchouček přizval Simonu Smrčkovou a Evžena Šimera. Na výstavě Jakuba Hoška 2009 *Let me rule* vystavovali jako hosté jeho sestra Anežka Hošková a umělec James Unsworth. Vystavovaly se nejnovější práce autorů. Nejčastěji v galerii vystavovali Milena Dopitová a Michal Pěchouček. Galerie jim uspořádala každému tři výstavy.

Řada výstav, které reprezentovaly současné mladé české i zahraniční autory, byla narušena výstavami autorů, jako byli například Bořek Šípek v roce 1998, fotografie Jindřicha Štreita o rok později, případně výstava kreseb a soch O. Gutfreuda v roce 2001 nebo 2004 architekta Alvara Sizy, o této výstavě se více zmíním dále v textu. Jmenovaní autoři se od ostatních prezentovaných autorů lišili věkem nebo také svým hlavním zaměřením. Bořek Šípek (nar. 1949) je český architekt a designér. Ve Švestkově galerii vystavil jediné dílo, ve kterém poprvé vstoupil do oblasti volné tvorby. Jednalo se o instalaci kovových stromů se skleněnými listy s názvem *Bohemian Forest - Český les*. Jindřich Štreit (nar. 1946) patří mezi přední české fotografy. Ve svých dokumentárních fotografiích se věnuje dlouhodobějším projektům a zpracovává v nich mimo jiné téma vesnice nebo sociální témata. U Švestky vystavil cyklus *Na konci světa*, což byly fotografie z jeho cesty po Sibiři. Otto Gutfreud (1889–

---

⁸⁰ <http://www.jirivestka.com/exhibitions-archive>, vyhledáno 24. 6. 2012

1927) je český avantgardní sochař. Tato kolekce byla rovněž prodejní a ukazovala autorova méně známá díla. Byla to první výstava, která se zaměřila na klasickou modernu v Galerii Jiří Švestka.⁸¹ Zajímavě pojatá byla ukázka tvorby světově známého portugalského architekta Alvara Siza Viera [11]. Galerie představila pět zásadních projektů z jeho 50leté kariery. Výstava byla pořádána Ohm Designem z New Yorku a prezentovala kresby, které byly k vidění zatím pouze v Lisabonu nebo New Yorku. Alvaro Sizo byl touto expozicí poprvé představen českému publiku. Kresby doplňovaly skici, plány i nábytkem. Jako doplněk výstavy vznikla čajová souprava stejnojmenného jména *Size 5:50* z Ohm designu.⁸²

Autorské výstavy byly jednou za čas proloženy skupinovou nebo tematickou výstavou. První takovou výstavou byla retrospektivní *Ouverture*, která ukazovala světovou grafiku a práci na papíře autorů klasické moderny Georgese Braqua, Juana Miró, Salvatora Dalího, André Massona, Maxe Ernsta, Alexandra Caldera, Antonio Tápiesa, Francise Bacona nebo Josepha Beuyse.⁸³ V jiných skupinových výstavách Švestka konfrontoval české autory se zahraničními, například *United Enemies - Mannerism and Synthesi* v druhém roce existence galerie. V tomto případě se vedle zahraničních umělců objevili dva čeští, David Černý a Martin Mainer. Cílem bylo hledat spojení manýrismu a současného umění.⁸⁴ Další skupinové výstavy spojující různé autory proběhly v roce 2008 *Motivation – Work - Implement* a v roce 2010 *Contemporary Czech and International Gallery Artist*. Výstava *Heretic & Co. The Golden City* z roku 2007 byla výběrem ze soukromé sbírky brněnského sběratele a majitele Galerie Na bidýlku Karla Tutsche. Část této expozice byla již předtím předvedená na podzim předešlého roku v Brně v Domě pánů z Kunštátu. Návštěvník zde mohl vidět vedle sebe domácí a německé autory.⁸⁵ Výstavy vymykající se ze zaměření galerie byly *Chvála bláznovství* v roce 2000 a 2001. Obě se konaly na začátku dubna v rámci akce Měsíc bláznů, která je pravidelně konaná

---

⁸¹ Tato kolekce mohla být předzvěstí záměru vystavovat také díla klasické moderny. Galerie je správcem části Kramářovy sbírky Růženy Brunclíkové. Od roku 2004 se konaly 3 dlouhodobé výstavy přibližující tuto sbírku.

⁸² LINDAUEROVA 2004, B/3

⁸³ ŠVESTKA 1996b

⁸⁴ HOROVÁ 1997, 9

⁸⁵ Tisková zpráva, http://www.s-m-art.com/article.php?article_id=32&lang=cs, vyhledáno 24.6.2012

Českou asociací pro psychické zdraví. Představeny na nich byly obrazy a díla pacientů se schizofrenií.

Na kontě Galerie Jiří Švestka je rovněž několik neuskutečněných výstav. V rozhovorech s Jiřím Švestkou při příležitosti otevření své galerie byly avizovány zamýšlené výstavy zahraničních autorů jako Bruce Nauman a Gilbert & George, kresby Andyho Warhola nebo i Alberta Giacomettiho. Bohužel k těmto výstavám nakonec nedošlo. Dílo Bruce Naumana galerie představila až na skupinové výstavě Současné české a mezinárodní galerijní umělci na přelomu roku 2009 a 2010 a dílo Warhola se objevilo na skupinové výstavě *Motivation - Work – Implement* v roce 2008. V rámci výstavního programu 2000–2001 galerie připravovala ukázat současné nezávislé německé umělce z Berlína. Galerie tento záměr oznámila na první výstavě cyklu *Wolfgang Robbe Metaforický prostor*. K dalším výstavám cyklu už ale v následujícím roce nedošlo.

Vztah umělců k jejich výstavám je velmi individuální (stejně jako je i jejich spolupráce s galerií). Někteří si koncepci a výběr děl vytvářejí sami, jiní to nechávají na galerii. Skladba výstav se vytváří na půl roku až na rok dopředu.⁸⁶ Jako kurátor a autor koncepcí výstav působil během 15 let existence galerie nejen samotný Jiří Švestka, ale také Filip Polanský⁸⁷ nebo galerijní kurátor Pavel Švec. Přibližně k polovině výstavám Švestkovy galerie jsou vytvářeny i doprovodné publikace s úvodním textem, fotografiemi vystavených děl a informacemi o umělci. Texty si volili umělci sami a často je psali jejich spříznění teoretici. Například Markéta Othová tímto způsobem spolupracuje s Karlem Císařem.⁸⁸ Kromě toho Švestkova výstavní síň pořádá besedy s autory vystavených děl, zejména s novými, a s dalšími umělci.

---

⁸⁶ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

⁸⁷ Do roku 2009 zastával pozici ředitele. Nahradila ho Lucie Pavlásková. Filip Polanský byl autorem výstavy *Motivation – work - implement*.

⁸⁸ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

5.2 Veletrhy umění

V současné době existuje nespočet veletrhů umění rozlišných velikostí, kvalit i renomé. Galerie Jiří Švestka se těchto událostí uměleckého trhu pravidelně účastní. Je jednou z mála domácích galerií, které takto prezentují české umění v zahraničí. Prodej děl na veletrzích také tvoří podstatnou část příjmu galerie.

5.2.1 Historie

Trh s uměním se rozvinul přibližně v 17. století ve Francii, Velké Británii a Nizozemí. I když za jeden z prvních komerčních trhů se považuje už Pand v Antverpách v polovině 15. století, konaný v ambitu katedrály.⁸⁹ Postupně se rozrůstal do celého světa. Naopak začátek sběratelství se klade už do doby renesance a baroka, kdy se vytvářely tzv. kunstkomory, neboli místnosti naplněné uměním a různými kuriózními předměty. Během 17. století se umění začalo sekularizovat a postupně se stalo obchodním artiklem. Prodejním prostředkem byly aukce a největšími obchodními centry s prvními aukčními síněmi, moderním a organizovaným trhem umění se stala hlavní města zmíněných států.⁹⁰

V 18. století se ve Francii objevuje nový typ výstav tzv. salony (první salon se konal 1737). Exponáty byly vybírány porotou a představovaly dobové oficiální umění. Salony se konaly pravidelně dvakrát do roka, ale od Velké francouzské revoluce se interval zkrátil na jednu výstavu ročně. Nespokojenost s výběrem a hodnocením poroty vedlo k vytvoření dalších paralelních salonů, jako byl Salon odmítnutých, Podzimní salon a další. Tento typ výstav postupně přejaly i další Evropské země.⁹¹ Z pohledu dějin a vývoje umění Salony znamenaly důležitý prvek v prezentaci soudobých výtvarných děl. Staly se předmětem dobové výtvarné kritiky.

V roce 1913 se konala Armory Show v New Yorku, mezinárodní výstava moderního umění, která měla za cíl vzbudit zájem o soudobé moderní umění.⁹²

---

⁸⁹ THOMPSON 2010, 224

⁹⁰ ŠIMON/WASSEIGES 2006a, 111

⁹¹ BALEKA 1997, 323-324

⁹² THOMPSON 2010, 224

Celosvětový globalizovaný trh s uměním, jak ho známe dnes, se zrodil v druhé polovině 20. století. V 70. letech vznikly aukční síně Christie's a Sotheby's a rozšiřovaly své pole působnosti v Evropě i za mořem. Ve stejné době vznikly i jedny z prvních veletrhů.

Mezi první novodobé veletrhy patřily Art Cologne v Kolíně nad Rýnem, který začal v roce 1967 a stal se prvním veletrhem moderního umění. Dále Art Basel, jehož první ročník proběhl v roce 1970. Třetím veletrhem a nejspíše i nejznámějším je Tefaf (The European fine art fair) v Maastrichtu. První ročník se odehrál roku 1975. Devadesátá léta minulého století znamenala velký rozmach veletrhů. Během tohoto desetiletí vzniklo například Art Forum Berlin nebo Art Frankfurt. Na přelomu století se připojily další veletrhy, například The Armory Photography Show, Art New York, Art Basel Miami Beach, Frieze Art Fair London a mnoho další.⁹³ Různé veletrhy vznikly i v rámci menších jednotlivých států. Ani česká výtvarná scéna nezůstala v pozadí a konají se zde dva „mezinárodní“ veletrhy. Od roku 2001 se v Praze pravidelně koná Art Prague – mezinárodní veletrh současného umění. V roce 2009 se v Brně konal první ročník Brno Art Fair. Následující ročník byl vynechán, ale od roku 2011 je opět obnoven.

Veletrhy umění se mohou považovat za následovníky tradice Salonů. V rámci nich vybrané galerie prezentují svá nejlepší díla. Ve veletržích bychom neměli vidět pouze možnost k prodeji, nebo koupi uměleckého díla, příležitost k prezentaci kvalitního, ať starého nebo současného umění, umělců, nových směrů, ale hlavně příležitost k navázání nových kontaktů a domlouvání dalších obchodů: *„Veletrh ukazuje skutečnou situaci v současném umění, nejen tu vizuální a obsahovou, ale také jeho společenskou a sociální reflexi. Jeho kulturnost i nekulturnost, jeho chytrost i hloupost, jeho kalkul i naivitu – to vše bez ochranné ruky kurátorovy.“*⁹⁴

Mezi hlavní a nejdůležitější světové veletrhy se počítají pouze čtyři. Prvním je TEFAF konaný v březnu v Maastrichtu, druhým je Art Basel v červnu v Basileji a třetím je Art Basel Miami Beach v USA v prosinci vytvořený podle basilejského

---

⁹³ ŠIMON/WASSEIGES 2006b, 107–113

⁹⁴ MEČL 2001, 34

modelu. Posledním je Frieze v Londýně konaný v říjnu. Tyto čtyři se považují za vrchol mezi veletrhy. Navštěvují je nejlepší sběratelé a vystavují na nich nejlepší obchodníci.⁹⁵

5.2.2 Účast Galerie Jiří Švestka na veletrzích

Účast na veletrzích a zejména na těch prestižních je považována za velmi přínosnou. Přestože zabírá spoustu času a financí, účast zvedá prestiž a hodnotu galerie a pro vystavené umělce je to posunutí vpřed. Je tedy velmi žádaná a počty uchazečů dosti převažují nad počtem vybraných a prezentujících se institucí. Mezi domácími galeriemi, které se takovýchto akcí zúčastnily a zúčastňují, je také Galerie Jiří Švestka. Účast na veletrzích znamená pro galerii rovněž důležitý zdroj příjmů. Úspěšnost prodeje se lišila podle let. Přibližně od roku 2009/2010 lze zpozorovat klesající trend prodeje celkově u všech galerií.⁹⁶

Celkem se od svého vzniku až do roku 2010 Galerie Jiří Švestka zúčastnila okolo dvou desítek různých veletrhů.⁹⁷ V Americe se představila na *Art Basel Miami Beach*, *The Armory Show*, *Next Art Chicago* a *Volta NY*. V Asii vystavovala v Seoulu na *KIAF*. V Evropě se objevila na veletrzích *The European fine art fair*, *Art Basel*, *Volta Show Basel*, *Art Brussels*, *Art Cologne* a *Art Cologne Open space*, *FIAC Paris*, *Art Forum Berlin*, *Artissima*, *Munich Contempo* a *Art Moscow*. Zúčastnila se také prvního ročníku veletrhu *Art Fair in Brno* a veletrhu *Art Prague*.

Galerie Jiří Švestka v průměru ročně navštívila čtyři až pět veletrhů. Nejčastěji se prezentovala na veletrzích *Art Brussels*, *Art Forum Berlín*, *Artissima*, *Next art Fair* a *Volta Show*. Vzhledem k času strávenému na těchto akcích a potřebným financím, je to velké číslo. Průměrně na nich prezentovala jednoho až osm umělců. Počet je někdy vázán pravidly určenými veletrhem.⁹⁸ Galerie na nich vystavila a propagovala umělce, které zastupuje a kteří patří k jejím galerijním umělcům. Ve většině případů se galerie na veletrzích objevuje jako jediný zástupce českých galerií nebo galerií z východní části Evropy.

---

⁹⁵ THOMPSON 2010, 224

⁹⁶ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

⁹⁷ Součástí příloh je seznam účastí na veletrzích Galerie Jiří Švestka od roku 1995–2010

⁹⁸ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

Za jeden z úspěchů galerie na trhu s uměním může být považována účast na už zmiňovaném veletrhu v Maastrichtu The European fine art fair neboli TEFAF. Galerie Jiří Švestka je první galerií z České republiky a z galerií v postkomunistických zemích Evropy, která se tohoto prestižního veletrhu zúčastnila. Odbornou porotou byla vybrána z více než 80 kandidátů jako jedna z 10 galerií prezentujících se v nově vytvořené sekci Showcase v roce 2008.⁹⁹ Tato sekce umožňuje mladým galeriím, které by se jinak nedostaly na veletrh, zúčastnit se Maastrichtu pouze za cenu výstavní koje. I pro tuto část veletrhu platí vysoké nároky pro přijetí. Galerie musí splňovat požadavek provozu na vysoké úrovni v oboru, mezinárodní postavení a musí být činná v oboru více než tři roky a méně než 10 let.¹⁰⁰ Jiří Švestka tehdy na veletrhu vystavil kvaš Františka Kupky Anthropoidi bojují o ženu z roku 1902, kresby Otty Gutfreunda a jeho bronz Objímající se, který je odlitkem ze šedesátých let. Ze soudobých autorů Švestka vybral obrazy Veroniky Holcové a díla Tonyho Cragga a Rafala Bujnowského.¹⁰¹

Veletrhu Volta Show se Galerie Jiří Švestka zúčastnila pravidelně mezi lety 2006 až 2010. Volta Show jsou dva veletrhy současného umění. Prvním byl basilejský od roku 2005. Následně se vytvořil další v New Yorku v roce 2008, na kterém galerie prezentují pouze jednoho autora.¹⁰² Švestka se jich zúčastnil několikrát. Na čtyřech VOLTA Basel prezentoval Veroniku Holcovou, Krištofa Kinteru, Ioanu Nemes. Jedenkrát vystavil díla Michala Pěchoučka, Jakuba Hoška, Jaromíra Novotného, Rafala Bujnowski nebo Paolo Chiasera. V New Yorku prezentoval umělkyni Ioana Nemes.¹⁰³

Art Basel patří mezi čtyři hlavní veletrh. Galerie Jiří Švestka mohla vystavovat své umělce na třech ročnících. Art Basel je unikátní hlavně pro dvě své části. První je část, ve které se vystavují monumentální umění. Druhá část věnovaná mladým umělcům se jmenuje Statements a galerie na ní představuje pouze jednoho výtvarníka dílem, jež vytvořil přímo pro veletrh. Kvůli této sekci je veletrh velmi zajímavý pro kurátory světových muzeí, kteří tak mohou zjistit, jaké trendy hýbou současným uměním a kudy

---

⁹⁹ KLEVISOVÁ 2008, nepag.

¹⁰⁰ <http://www.tefaf.com/DesktopDefault.aspx?tabid=74>, vyhledáno 16. 3. 2012

¹⁰¹ KLEVISOVÁ 2008, nepag.

¹⁰² <http://voltashow.com/Archive.1564.0.html>, vyhledáno 16. 3. 2012

¹⁰³ <http://ny.voltashow.com/JIRI-SVESTKA-GALLERY.5124.0.html>, 16. 3. 2012

se ubírají ti nejmladší a nejtalentovanější.¹⁰⁴ Jiří Švestka tady v roce 2000 uspěl s díly Kateřiny Vincourové. Všechny její kresby se rychle prodaly a její instalace Malibu Airways [12] si odnesla španělská sběratelka německého původu Helga de Alvear.¹⁰⁵ V roce 2001 v sekci Art Unlimited galerie představila Siaha Armajaniho. Jeho dílo následně prezentovala českému publiku na výstavě ve své pražské galerii.¹⁰⁶

Na veletrhu Art Forum Berlín zaměřeného na současné umění se Galerie Jiří Švestka prezentovala pravidelně od roku 1997 až 2002. Veletrh byl založen v roce 1996 pěti galeristy, kterým se veletrh Art Cologne zdál příliš konzervativní a zaměřený na německé umění. Díky úsilí pořadatelů, o co nejkvalitnější veletrh, se berlínské Art Forum stalo rovnocenným soupeřem veletrhu Art Cologne v Kolíně nad Labem. Galerie Jiří Švestka se berlínského veletrhu poprvé zúčastnila na druhém ročníku v roce 1997. O rok později na veletrhu vystavil Švestka díla umělců starší generace - Zdeňka Sýkoru a Stanislava Kolíbala. Z mladých českých autorů představil Kateřinu Vincourovou a Davida Černého, ze svých zahraničních umělců Dana Grahama a Michaela Bibersteina.¹⁰⁷ Veletrh Art Forum Berlín skončil v roce 2010.

Kromě Galerie Jiří Švestka se mezinárodních veletrhů různých velikostí v zahraničí zúčastnily od Sametové revoluce další domácí galerie. Mezi prvními galeriemi, které se ukázaly v zahraničí, byla galerie MXM, dnes již bohužel zaniklá. Vystavovala například na Art Cologne nebo Arco v Madridu. Galerie Béhémot se objevila na Art Hamburg a galerie Via Art na veletrhu Art Frankfurt. Z později vzniklých se na příklad Leica gallery několikrát zúčastnila veletrhů současné fotografie ve Francii Paris Photo nebo Galerie Zdeněk Sklenář Art Basel Miami Beach 2008. Galerie Futura se jako jediný zástupce ze střední Evropy zúčastnila The Armory Show v roce 2004. Častěji se na mezinárodních veletrzích objevují galerie Hunt Kastner Artworks, Vernon Depot nebo Galerie Dea Orh. Na ně se blíže zaměřím v kapitole o Galerii Jiří Švestka a konkurenčních galeriích.

---

¹⁰⁴ KLEVISOVÁ 2002, 14

¹⁰⁵ CÍSAŘ 2000, nepag.

¹⁰⁶ BURIAN 2002, 9

¹⁰⁷ KLEVISOVÁ 1998, 5

5.3 Vlastní sbírkový fond

Kromě přípravy výstav, spolupráce s výtvarníky na jejich projektech galerie zprostředkovává servis sběratelům. Vyhledává nové a věnuje speciální péči těm stávajícím. Mezi klienty galerie patří kromě jednotlivců také různé podniky a firmy, které si přejí vybavit své prostory kvalitními uměleckými díly. Galerie Jiří Švestka si vytváří vlastní sbírkový fond a často z něj zapůjčuje díla na domácí i zahraniční výstavy.¹⁰⁸ Není vytvářen systematicky s jasným konceptem jako muzejní sbírky. Galerie v něm poskytuje možnost uskladnit práci svých umělců. Z 80–90% je tvořen díly spolupracujících autorů, zejména tvorbou výtvarníků výhradně zastupovaných touto galerií. Zbytek jsou díla získaná jiným způsobem.¹⁰⁹

V galerijním fondu jsou práce autorů zvučných jmen české moderny jako je Josef Šíma, Bedřich Feigl, František Drtikol, Otto Gutfreud, František Kupka nebo Josef Sudek. Poválečné umění je zastoupeno například slovenskou sochařkou Marií Bartuszovou, českými umělci Janem Kotíkem a Karlem Malichem. Mezi špičkové práce fondu se řadí díla od Jiřího Černického, Candida Höfera, Klause Merkela, Luca Imbanda, Ryana Mendozu, Jiřího Petrboka, Wolganga Robbeho, Thomasa Ruffa, Markuse Selga. Galerie vlastní i grafické listy Andyho Warhola, Jiřího Dokoupila, Richarda Longa, Bruce Naumana, Ferrana Garcia Devilla nebo Jamese Turrelala.¹¹⁰

5.4 Kramářova sbírka

Přestože se Galerie Jiří Švestka zaměřuje na současné umění, po roce 2000 rozšířila pole svého zaměření i na českou modernu. Část dědiců (větev dcery Růženy Brunclíkové) českého teoretika umění a sběratele Vincence Kramáře se obrátili na Galerii Jiří Švestka se svojí částí zděděné sbírky. Galerie se stala jejím správcem a v rámci několika výstav ji představila veřejnosti. Tato sbírka je zajímavá nejen svým obsahem, ale i kauzami, které jsou s ní spojeny.

---

¹⁰⁸ VOLF 2006, 287

¹⁰⁹ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

¹¹⁰ <http://www.jirivesvka.com/gallery>, vyhledáno 27. 5. 2012

Vincenc Kramář (8. 5. 1877 – 7. 11. 1960) byl zajisté jednou z největších osobností, kterou české dějiny umění měly a mohou ji zařadit po bok světovým. Do dějin umění se zapsal ve třech oblastech, jako historik a teoretik, ředitel obrazárny a jako sběratel umění.¹¹¹ Studoval v Praze a ve Vídni. Díky svému dobrému zajištění po otci mohl podnikat studijní cesty do zahraničí - Itálie, Německa, Belgie, Francie a Nizozemí. Bez jeho studií a statí by se současné české dějiny umění staly nemyslitelnými. Kromě toho byl pro české prostředí důležitý jako ředitel Obrazárny společnosti vlasteneckých přátel umění. Do této funkce byl jmenován po válce v roce 1919 a vydržel v ní do až do roku 1939. Sbírku rozšiřoval a zpravoval a po roce 1945 se stala základem pro vznik Národní galerie. Důležitou a významnou byla jeho sběratelská záliba.¹¹² Díky ní a zejména také části zaměřené na Picassa se stal světoznámým sběratelem moderního umění.¹¹³

Sbírka je pozoruhodná díky své hodnotné kolekci kubistického předválečného umění v Evropě. Kramář dokázal rozpoznat kvalitu a význam tehdejších malířů už od počátku kubismu a u známých pařížských galeristů, například H. Kahnweilera, A. Vollarda nebo přímo od autorů, kupoval obrazy a kresby Picassa, Braquea, Deraina a dalších kubistických malířů. Svoji pozornost obracel rovněž na domácí scénu. I tady si všiml předních českých kubistů a jiných malířů této generace a pořizoval si jejich tvorbu. Ve sbírce měl díla od Emila Filly, Bohumila Kubišty, Josefa Čapka, Václava Špály a dalších. Vznikla tak ucelená a obsáhlá sbírka moderního umění. Vedle těchto autorů byla ve sbírce Vincence Kramáře zastoupena díla umělců 19. století. Zajímal se také o krajinomalbu. Sbírka obsahovala obrazy od Antonína Chittusiho, Antonína Slavíčka a jiných.¹¹⁴

---

¹¹¹ Více informací o osobě Vincence Kramáře nebo jeho práci In: LAHODA Vojtěch: heslo Kramář. In: Nová encyklopedie českého výtvarného umění A-M (ed. Anděla HOROVÁ). Praha 1995; V. Lahoda, Vincenc Kramář a kubismus, in: J. Švestka-T. Vlček (ed.), Český kubismus 1909 – 1925 (kat. výstavy). Stuttgart-Praha 1991, s. 64-71; L. Kessner, Vincenc Kramář Život v umění (kat. výstavy). NG Praha 1992; V. Lahoda, Vincenc Kramář, D. H. Kahnweiler and Painter Alén Diviš: The Boundaries of Cubism in Bohemia. The Bulletin of the National Gallery, 1, Prague 1991, s. 99-106; Eva Petrová, Pražská picassovská sbírka, Ateliér 15, 1992, 8

¹¹² Vincentu Kramářovi a zejména jeho sbírkové činnosti byla věnovaná výstava *Vincenc Kramář, od starých mistrů k Picassovi* v NG v roce 2001. Vyšel k ní i stejnojmenný katalog.

¹¹³ Vojtěch LAHODA: Kramář Karel. In: Nová encyklopedie českého výtvarného umění A-M. Praha 1995, 398

¹¹⁴ POMAŽLOVÁ 2001, 46–50.

Tato sbírka se stala zdrojem několika pří¹¹⁵ v devadesátých letech 20. století. V roce 1960, půl roku před svou smrtí, daroval Vincenc Kramář část své sbírky Národní galerii. Svůj úmysl vyjádřil v dopise Václavu Kopeckému v říjnu 1959 a jako přílohu připojil seznam zamýšlených děl, která věnuje galerii. Ze souboru celkem 89 děl Kramář označil 17 jako ta, která mají připadnout Národní galerii. Zbytek měl náležet jeho dětem. Po změnách ze strany galerie/ministra se poměr trochu pozměnil a v konečném seznamu pak galerii připadlo 30 děl a 59 dědicům. Po revoluci v 90. letech obě dvě větve Kramářových dědiců (snacha V. Kramáře s dětmi a Kramářova dcera Růžena Brunclíková) podaly žádost o restituční navrácení části sbírky darované Národní galerii s odůvodněním, že sbírka byla darována pod tlakem.¹¹⁶ Jednalo se o 30 obrazů, mezi nimiž bylo mimo jiné 16 pláten Picassa.¹¹⁷ Soud roku 1993, po téměř ročním trvání rozhodl ve prospěch Národní galerie. Díla nadále zůstávají majetkem státu.¹¹⁸

Po roce 2000 se dědicové ze strany Kramářovy dcery obrátili na Jiřího Švestku a galerie se pak stala správcem části sbírky, kterou Růžena Brunclíková zdědila. Pravidla, jak nakládat s díly ze sbírky, jsou určeny dohodou mezi rodinou Růženy Brunclíkové a Jiřím Švestkou.¹¹⁹

Do své dramaturgie ji galerie zapojila jako stálou expozici. Pustila se do úmyslu vytvořit dlouhodobý program, jehož cílem bylo seznamování s méně známými díly patřící do této části unikátní kolekce Vincence Kramáře. Roku 2004 byla vytvořena první dlouhodobá výstava zamýšleného cyklu. Zájemci ji mohli shlédnout od ledna až do září téhož roku. Ukázána byla v zadní části výstavního prostoru v ulici Biskupský dvůr, kde dodnes galerie sídlí. Výstava se skládala ze šesti kubistických obrazů Emila Filly [13].

---

¹¹⁵ Celkem obě strany Kramářovi rodiny podaly 3 rozdílné žaloby o navrácení děl ze sbírky. Více informací: Nikolaj Savický ml.: Otazníky kolem Kramářovy sbírky. In: Nedělní Lidové noviny 27. 4. 1993, VII; Causa Kramářova sbírka. In: Ateliér 12, 1993, 3.

¹¹⁶ ANÝZ 1993, 18–17

¹¹⁷ BOROVIČKA 1993, 5

¹¹⁸ PEJCHAL 1993, 4

¹¹⁹ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

Druhá výstava navazovala záhy. Od října do září následujícího roku byly prezentovány tisky francouzského impresionismu a fauvismu.¹²⁰ K vidění byly grafiky malířů P. Cézanna (litografie Koupání), A. Deraina, O. Friesze, P. Gauguina (dřevořezy L'univers est crér, Calvaire breton), H. Matisse (litografie Ženský akt), A. Renoira (lept Chůva s Coco) a P. Signaca.¹²¹ Třetí výstava byla veřejnosti přístupná od prosince roku 2005. I přes avizování na internetových stránkách galerie, nebyla tato sbírka delší dobu prezentovaná veřejnosti.¹²² Obsahovala díla od E. Filly, A. Slavička, M. Švabinského, J. Čapka a V. Špály.¹²³

5.5 Literární sklony

Galerie Jiří Švestka rozšířila svoje pole působení v roce 2009, kdy začala realizovat projekt s názvem Literary Tends - Literární sklony [14]. Spolu s Café Fra galerie propojila svět umění se světem literatury. Za kavárnu se na tomto projektu podílel její dramaturg a redaktor pro nakladatelství Revue pro literaturu Petr Borkovec, který je zodpovědný i za koncepci a program. Autorem nápadu byla výtvarnice Veronika Holcová a Jiří Švestka se chopil realizace.¹²⁴ V tomto projektu šlo o propojení uměleckých oborů, tedy výtvarného umění se současnou literaturou a hudbou. V prostorách galerie se konaly krátké přednášky, na kterých významní čeští literáti komentovali a četli své texty k předem vybranému oblíbenému obrazu, instalaci, prostě uměleckému dílu, které ale nemuselo být pouze ze současnosti. Součástí večera byl kromě přednášky i krátký koncert. Důvodů ke vzniku Literárních sklonů bylo několik. Za prvé, Švestkovi i Borkovcovi se tyto oblasti kultury zdály oddělené. Dále šlo o snahu Borkovce vyprovokovat české literáty k reakci na výtvarné umění.¹²⁵

Večery se pořádaly několikrát do roka a první se uskutečnila 8. dubna 2009. V prvním roce projektu se podařilo uskutečnit celkem sedm přednášek, přibližně

¹²⁰ <http://www.jirisvestka.com/vincenc-kramar>, vyhledáno 15. 2. 2012

¹²¹ Čtk 2004, 8

¹²² Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

¹²³ <http://web.archive.org/web/20060221225701/http://www.jirisvestka.com/exhibition.php?id=59&PHPS ESSID=e562f7e639ba57e03c4567501ca69a07>, vyhledáno 4. 6. 2012

¹²⁴ Rozhovor s Pavlem Švecem 24. 5. 2012

¹²⁵ <http://www.jirisvestka.com/literarnisklon-detail/jaromir-typlt-ladislav-zivir>, vyhledáno 28. 3. 2012

s odstupem jednoho měsíce. Celý večer zabral něco okolo hodiny. Cyklus pokračoval až do roku 2011 a obsahoval celkem 20 přednášek.¹²⁶ Poslední proběhla 22. června 2011.¹²⁷

Oslovení literáti byli různorodého charakteru a se zajímavou profesní historií. Nezáleželo na věku ani zaměření. Byli mezi nimi jak spisovatelé, tak rovněž i básníci. Své komentáře k vybraným obrazům a svůj názor na umění „nezatížený“ odborným pohledem kunsthistorika přednesl například Jáchym Topol, Michal Ajvaz nebo Viola Fischerová a další. Díla si literáti zvolili podle toho, jak je daný obraz, socha, fotka atd. oslovily.

Výběr děl i výsledný text nebyl ničím limitován. Přestože prvotním úmyslem bylo propojit oblast současného umění se současnou literaturou, literáti si většinou vybírali díla staršího data. Například Radka Denemarková psala o díle Rosalby Carriery, Sylva Fischerová o Rembrandtovi nebo Václav Cílek dokonce o kamenné nádobě z doby Staré říše. Mezi ty, kteří naopak sáhli po současném umění, byla Petra Hůlová s dílem M. Pěchoučka, Markéta Pilátová s Miguelem Rio Branco, dále Petr Hruška s obrazem od J. Špaňhela, Pavel Klusák s Christienem Marclay nebo Jana Šrámková s dílem od Alžběty Skálové. Jak už bylo zmíněno, autorské čtení obvykle doprovázel krátký koncert. Hudba byla rovněž různého druhu a snahou bylo, aby doplňovala daný text a dílo.

5.6. Makum

Zřizovatelem Galerie Jiří Švestka je společnost MAKUM s. r. o. Firma se zabývá poradenstvím při nákupu uměleckých děl. Byla založena souběžně s galerií. Pod názvem MAKUM se ukrývá zkratka moderní a aktuální umění. Společnost organizuje výstavy v České republice i v zahraničí, dále navazuje kontakty mezi umělci, galeriemi, muzei a sběrateli. Její součástí je samozřejmě také poradenství pro soukromé

---

¹²⁶ V současné době se chystá druhá řada Literárních směrů.

¹²⁷ <http://www.jirisvestka.com/literarnisklon-detail/martin-langer-veronika-holcova>, vyhledáno 28. 3. 2012

sběratele, pro firmy a při zakládání sbírek, pro zájemce o koupi umění nebo investory v oblasti umění. Poradenství se týká i zařizování interiérů.¹²⁸

Galerie Jiří Švestka vytvořila několik projektů pro korporátní klientelu. Prvním byla Městská knihovna v Praze, kde v roce 1997 realizoval Matěj Kren svůj *Idiom*. V roce 2000 byla Galerie Jiří Švestka hlavním poradcem při výzdobě interiéru jedné z pěti sekvencí Škoda Auto Pavilonu ve Wolfsburgu. Návrh vypracovala Kateřina Vincourová a jmenoval se „Discovery“. Dále byla galerie poradcem při uměleckém pojetí interiéru nově postavené synagogy s knihovnou v Liberci. Pro novou knihovnu dodala umělecká díla.¹²⁹

6. Galerie Jiří Švestka a další výstavní instituce v České republice

6.1. České galerijnictví po roce 1989

Do české historie i do vývoje umění radikálně zasáhl konec roku 1989. Jednu ze zásadních proměn, které přinesla Sametová revoluce, byla změna sociálně-ekonomického statusu všech oblastí kultury, která byla spojena s rozpadem státu jako jediného garanta financování tvorby a veřejných zakázek. Vzniklo nové rozvrstvení. V sektoru financovaném státem zůstala v Praze Národní galerie spolu s Galerií hlavního města Prahy, Českým muzeem výtvarných umění, od roku 1994 Galerie Rudolfinum a od roku 1997 nová výstavní síň Obecního domu a několik menších galerií,¹³⁰ které spadaly pod nově vzniklou Unii výtvarných umělců.¹³¹ Bývalé krajské a oblastní galerie

¹²⁸ ŠVESTKA 1995a, 13 nebo ŠVESTKA 1996b, 7

¹²⁹ <http://web.archive.org/web/20060222092614/http://www.jirivestka.com/project.php?id=6&PHPSESSID=e562f7e639ba57e03c4567501ca69a07>, vyhledáno 4. 6. 2012

¹³⁰ Mezi tyto galerie patřila Mánes, Nová síň, Galerie Václava Špály, Galerie bratří Čapků a Vincence Kramáře, Galerie mladých U Řečických, Galerie Emila Filly v Ústí nad Labem. Nově vznikla například Galerie kritiků Adria a dal.

¹³¹ Unie výtvarných umělců vznikla po rozpadu Svazu československých výtvarných umělců. Bohužel Unie nedostala předpokladům a byla kritizována za neprůhlednost ve správě pozůstalého majetku svazu a nepodpoření výtvarných časopisů a neudržení kvality výtvarných síní. Ani obnova velkých uměleckých spolků Mánes a Umělecká beseda 1996 nepřinesla nový způsob financování výstav.

zůstaly financované městskými a později krajskými úřady. Změny jejich statusu na městské či obecní instituce byly dořešeny v roce 1992. Mezi největší z nich patří Moravská galerie a Dům umění v Brně, Muzeum umění v Olomouci, Státní galerie v Chebu, ve Zlíně v Hradci Králové.

Vedle nich začalo vznikat mnoho nových soukromých galerií, z nichž se některé snažily vytvářet odlišné názorové okruhy a udržovat kvalitu, aniž by spadaly do „lívivosti“. V Praze mezi nejvýraznější galerie patřily například Galerie MXM Jana Černého, galerie Behémót Karla Babíčka nebo Via Art Radky Freislebenové. K dalším důležitějším se řadily Galerie JNJ Jonáše Něničky, Galerie Ruce Jaroslava Krbůška nebo Galerie 60/70 Josefa Hlaváčka. Na galerii se proměnily podzemní prostory literární a studentské kavárny Velryba v dramaturgii Radka Váni nebo díky Window gallery s André Cookem se v „galerie“ proměnily bývalé výkladní skříně na Národní ulici.¹³² V polovině 90. let vznikla také Galerie Jiří Švestka nebo Galerie Bayer & Bayer. Na konci desetiletí vznikly galerie, které se zaměřovaly především na mladou domácí i světovou tvorbu. Příkladem jsou Galerie Display, galerie Universal NOD a další.

Ani mimopražské oblasti nebyly izolovány od soudobého dění a vývoje. Úspěšně zde pokračovaly některé malé galerie z předlistopadových dob a vytvářely se nové soukromé. K lepším galeriím se počítala Galerie H bratří Hůlových v Kostelci nad Černými lesy. Na Moravě to byla například Galerie Sýpka Jana a Ireny Velkových, v Brně Galerie mladých a Na bidýlku, v Olomouci Galerie v Podloubí nebo Galerie Caesar. Mezi nově založené výstavní síně patřila Eskort nebo Galerie 99 v Brně a další. Ve stejné době vznikala taktéž různá centra, jako byl Chagall v Ostravě zaměřený na publikační aktivity. V Ostravě dále vznikla Výstavní síň Sokolská 26, Galerie a Nadace Fiducia nebo Galerie 761 či Langův dům.

Objevily se galerie zaměřené na jiná výtvarná odvětví. Oblasti designu se věnovala Galerie Genia Loci a na architekturu se zaměřila pražská Galerie Jaroslava Fragnera.¹³³ První komerční soukromé galerie to zpočátku neměly lehké. Ocitly se v úplně nových

---

¹³² Horová 1995, 70

¹³³ Horová 2007a, 865–866

společensko-kulturních podmínkách a část nepřečkala do současnosti. Zanikly z finančních nebo jiných důvodů. Přesto stále vznikají nové a nové.

Na začátku nového tisíciletí se začala postupně objevovat nová centra zakládaná mladými teoretiky nebo samotnými umělci, vzniklá ze snahy vystavovat mladé začínající umělce. Tyto galerie měly různé podoby od alternativních prostor jako CO14 umělecké skupiny Rafami až k prostorám oficiálnějšího charakteru jako byla Galerie Jelení nebo NoD.¹³⁴

6.2 Galerie Jiří Švestka a „konkurence“

České galerijní prostředí je rozmanité. Existuje zde mnoho soukromých galerií různých velikostí, zaměření, ale také kvalit. Ve většině případů se soukromé galerie orientují na současné umění. Některé představují začínající umělce, jak české tak rovněž zahraniční. Další se zaměřily na již etablované autory starší a střední generace. Jiné galerie kromě samotných výstav organizují i aukce a naopak některé se věnují pouze výstavní činnosti. Vznikají též menší galerie a platformy pro začínající mladé umělce i kurátory. Přední galerie jednotlivých států se usídlují zejména v místech, která jsou centrem umění. Tuto funkci zpravidla zastávají hlavní města jednotlivých států. Ani Česká republika není výjimkou a domácím centrem je Praha.

Galerie Jiří Švestka sídlí v Praze a má dobrou mediální podporu. Už při jejím otevření v roce 1995 proběhlo v tisku hodně zpráv a rozhovorů s Jiřím Švestkou s otázkami vztahujícími se k tématu nové galerie v budově Mozartea. Objevilo se i několik textů k účasti galerie na veletrhu TEFAF, i když se většinou jednalo jen o články v novinách. V odborných časopisech nechyběly recenze na jí pořádaných výstavách. Ale nejen Galerie Jiří Švestka se dá považovat za úspěšnou českou soukromou galerii. Současnému umění se věnuje většina místních galerií, ale ne všechny je možné považovat za rovnocennou konkurenci ke Švestkově galerii. Pro srovnání jsem vybrala šest soukromých domácích galerií vzniklých do roku 2010. Jsou podobného typu. Vybranými institucemi jsou Galerie MXM [17] založená

---

¹³⁴ ČECH 2012, 57–61

v 90. letech (svoji existenci ukončila v roce 2002¹³⁵). Druhou je Galerie Vernon Depot [18] založená v roce 2001.¹³⁶ Třetí galerie Hunt Kastner Artworks [19] se na českém trhu objevila v roce 2005¹³⁷. Následující tři jsou mladé galerie existující od roku 2008 a poslední jmenovaná od roku 2009. Jsou to Prinz Prager Gallery¹³⁸ [20], Dvorac-Sec Contemporary¹³⁹ [22] a Galerie Dea Orh¹⁴⁰ [21]. Zaměřila jsem se na výběr umělců, výstavy, veletrhy, činnost uvedených galerií nebo jejich sebezprezentaci a výběr výstavního prostoru. (Vše do roku 2010.)

Se zahraničním modelem soukromých komerčních galerií¹⁴¹ u nás poprvé přišla Galerie MXM. Vytvořila si kolem sebe okruh autorů, se kterými spolupracovala a kteří tvořili hlavní část jejího výstavního programu. Jen ojediněle vystavila někoho mimo tento okruh. Postupně zahrnula do programu i zahraniční autory.¹⁴² Jádro tvořili čeští umělci ze střední generace. Ze skupiny Tvrdohlaví spolupracovala s Jiřím Davidem, Stanislavem Divišem, Michalem Gabrielem, Jaroslavem Rónou a Petrem Niklem. Zastupovala také Tomáše Cíařovského, Antonína Střížka, Jana Mertu a Jiřího Kovandu. Ze starší generace to byl Stanislav Kolíbal, Zora Ságlová nebo Karel Malich. Z mladší generace galerie spolupracovala se skupinou Pondělí (Milena Dopitová, Pavel Humhal, Petr Lysáček, Michal Nesázal, Petr Písařík, Petr Zubek), performerem Jiřím Surůvkou, Ivanem Voseckým, Petrem Pastrňákem a dalšími.¹⁴³ Podobný systém používá i Galerie Jiří Švestka. Má smluvní vztah s poměrně širokým počtem umělců, s nimiž spolupracuje. Nejčastěji zastupuje výtvarníky z generace, která nastoupila v 90. letech, ale objevují se mezi nimi autoři výrazně starší, ovšem i mladší. Neomezuje se přitom pouze na české umělce, ale zastupuje i zahraniční autory.

---

¹³⁵ POKORNÝ 2002, 22

¹³⁶ <http://www.galerievernon.com/stranka-o-nas-317>, vyhledáno 20. 6. 2012

¹³⁷ Marie HAŠKOVCOVÁ: Hunt Kastner artworks. In: ARTLIST databáze současného umění. <http://artlist.cz/?id=2009>, vyhledáno 20. 6. 2012

¹³⁸ <http://www.prinzprager.com/node/15>, vyhledáno 20. 6. 2012.

¹³⁹ <http://www.dvoraksec.com/static/company-profile/history/>, vyhledáno 20. 6. 2012

¹⁴⁰ http://www.saatchi-gallery.co.uk/dealers_galleries/Gallery/Dea+Orh/20421.html, vyhledáno 20. 6. 2012

¹⁴¹ Galerista zastupuje umělce, propaguje je, stará se o prodej jejich děl. Umělec se pak může věnovat vlastní tvorbě.

¹⁴² POKORNÝ 1995, 200- 201

¹⁴³ VITVAR 2001, C/6 nebo Marek Pokorný: Galerie MXM. In: Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Praha 1995, 200- 201

Na rozdíl od předchozích galerií galerie Hunt Kastner a Dea Orh mají skupinu galerijních umělců početně menší. Hunt Kastner se věnuje dvanácti českým výtvarníkům. Do roku 2010 jimi byli umělci střední a mladé generace Zdeněk Baladrán, Josef Bolf, Eva Kotáková, Jana Šerých, Jan Kotík, Michaela Thelenová, Jiří Thýn, Alena Kotzmanová, Daniel Pitín, Jiří Skala a Tomáš Vaněk.¹⁴⁴ Dea Orh zastupuje sedm současných mladých českých autorů: Juraj Kollár, Jakub Špaňhel, Pavel Tichoň, Štefan Toth, Zdeněk Trs, Pavel Vašíček a Evžen Šimera.¹⁴⁵

Všechny zmíněné galerie prezentovaly nebo stále prezentují současné umění. Galerie MXM, Dvořák-Sec contemporary, Vernon Depot a i Hunt Kastner, podobně jako výstavní program Galerie Jiří Švestka, dávají prostor různým výtvarným mediím, malbě, soše, instalaci, fotografii a videím. Hunt Kastner Artwork se svým přístupem od ostatních galerií přesto trochu liší. Vystavujícím umělcům nabízí možnost volně pracovat a experimentovat s prostorem. Díky tomu mohla vzniknout v roce 2008 výstava Jiřího příhody s názvem „E-shape – e-space – e-scape“ [23]. Příhoda během ní zazdil vchodové dveře a jednu ze skleněných výloh. Zbylá skla vysadil a vytvořil vstup na koridor nad úroveň podlahy ve tvaru U.¹⁴⁶ Naopak zbylé dvě galerie působily tradičnějším charakterem. Dea Orh se zaměřuje na současnou malbu. U Prinz Prager malba představovala většinu výstav. Co se týká počtu výstav za rok, byly na tom všechny galerie podobně. V průměru uspořádaly 4–6 monografických výstav ročně. Všechny galerie, kromě Prinz Prager Gallery, začlenily mezi české autory i zahraniční umělce. Podobně jako chtěla Galerie Jiří Švestka vytvořit výstavní projekt, v rámci kterého by představovala mladé berlínské umělce českému publiku, Dvorac-Sec mezi lety 2009 až 2011 představila 10 mladých umělců z New Yorku.¹⁴⁷

S výstavami je neodmyslitelně spojen výstavní prostor galerií. Všechny zmiňované galerie sídlí v Praze 1 nebo 7. Galerie Hunt Kastner, Prinz Prager Gallery nebo Dea Orh využívají k výstavním účelům jeden prostor. Galerie Jiří Švestka měla původně také

---

¹⁴⁴<http://web.archive.org/web/20100125002647/http://www.huntkastner.com/en/artists/>, vyhledáno 15. 6. 2012

¹⁴⁵<http://deaorh.com/umelci/artist?lang=cs>, vyhledáno 15. 6. 2012

¹⁴⁶ HAŠKOVCOVÁ 2008, 11

¹⁴⁷<http://web.archive.org/web/20100818201046/http://www.dvoraksec.com/static/company-profile/index.html>, vyhledáno 15. 6. 2012

pouze jeden. Od roku 2009 je otevřena její berlínská pobočka. Galerie MXM k původním prostorám získala další výstavní síň v Praze na Letné.¹⁴⁸ Galerie Dvorac-Sec měla také k dispozici druhý prostor. V tomto případě se jedná o budovu továrny Gallery Art Factory, založené v roce 2002 Dvořákem.¹⁴⁹ Naproti tomu galerie Vernon Depot má pod sebou dokonce několik vzájemně propojených projektů. Prvním je výstavní prostor Galerie Vernon,¹⁵⁰ ve kterém se vystavují klasická media (malba, kresba, fotografie). Dále Vernon Projekt, jež byla výlohou bývalého obchodu v Holešovicích s dílem vystaveným pro kolemjdoucí, a Vernon International, snažící se o výměnné výstavy a propagaci českých autorů v zahraničí.¹⁵¹

Přírozenou součástí činnosti galerie je účast na mezinárodních veletrzích. Galerie Jiří Švestka se jich pravidelně účastní a za dobu deseti let své existence vystavovala na více než dvaceti z nich. V rámci českého prostředí je to nejvíce z pohledu počtu. Ostatní galerie ze začátku vystavovaly na veletrzích střední až vyšší velikosti, ale některé z nich byly následně vybrány i na ty čtyři nejprestižnější (TEFAF, Art Basel, Art Basel Miami Beach a londýnský Frieze Art Fair). Galerie MXM se prezentovala na veletrzích umění v Art Colonge a Art Hamburg, veletrhu v Madridu nebo v Basileji.¹⁵² Galerie Vernon zastupovala české umělce na veletrzích Art show Cannes, Kunstart Bolzano, Balelatina Basel, Shanghai art fair, Beijing Art salon, Pulse Miami, Arte Fiera Bologna, Next Art Fair Chicago, The Armory Show, Scope Basel Art Show nebo Volta.¹⁵³ Galerie Hunt Kastner se několikrát zúčastnila Viennafair, Liste - The Young Art Fair v Basileji, New Art Dealers Alliance (NADA) Art Fair nebo ZOO Art fair a Paris Photo. Také zastupovala české umění na Art Basel 41 v sekci Art Statements a v roce 2009 se galerie dostala na londýnský Frieze Art Fair do Frame Section, která ukazuje galerie mladší 6 let.¹⁵⁴ Dosáhla toho, co se kdysi podařilo Galerii Jiří Švestka v Maastrichtu. Jedna z nejmladších galerií Gallery Dea Orh navštívila veletrhy Art Amsterdam, Art

---

¹⁴⁸ POKORNÝ 1995, 200–201

¹⁴⁹ <http://www.dvoraksec.com/static/company-profile/space/>, vyhledáno 20. 6. 2012

¹⁵⁰ Od roku 2012 sídlí galerie v budově bývalého skladiště v Holešovicích.

¹⁵¹ http://www.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/_zprava/588066, vyhledáno 17. 5. 2012

¹⁵² VITVAR 2001, C/6

¹⁵³ <http://www.galerievernon.com/stranka-velet,rhy-313>, vyhledáno 17. 5. 2012

¹⁵⁴ http://huntkastner.com/en/exhibitions/index_artfairs.html, vyhledáno 17. 5. 2012

Dubai, Art London, ST-ART ve Štrasburku.¹⁵⁵ Také Prinz Prager Gallery se zúčastnila několika veletrhů, ale s ostatními galeriemi se to nedá srovnávat (např. BAF, Berliner liste).¹⁵⁶

Stejně jako se Galerie Jiří Švestka věnuje rovněž jiným činnostem, například správě o Kramářovy sbírky, spolupráci na projektu Literární sklony nebo poradenství, věnují se podobným aktivitám i ostatní galerie. Vernon Depot také poskytuje poradenství a zaměřuje se na prodejní činnost. Mezi její klienty patří soukromí sběratelé i instituce.¹⁵⁷ Galerie je spojena s organizací mezinárodního Festivalu současného umění TINA B. (This Is Not Another Biennial), která se koná na více místech v Praze.¹⁵⁸ Poradenskou službu bychom našli také u galerie Dvorak-Sec contemporary. Tato galerie má v tomto oboru dlouholetou zkušenost. Stará se o omezený počet klientů, kterým pomáhá s budováním jejich sbírek. Galerie v roce 2010 navázala na předešlý projekt Sculpture Grande Prague a do veřejných pražských prostranství umísťuje umělecké projekty.¹⁵⁹

Se snahou prosazovat české umění v zahraničí je spojen i způsob, jak o sobě uvedené výstavní síně informují. Všechny zmíněné galerie mají internetové stránky v angličtině nebo alespoň v dvoujazyčné variantě. Galerie Jiří Švestka jako jediná z nich otevřela svojí pobočku v zahraničí. První destinací měl být Londýn, ale nakonec k tomu nedošlo. Místo toho otevřela na podzim v roce 2009 pobočku v Berlíně. Vystavuje tam „své“ české i zahraniční umělce. Během prvního roku své existence se v Berlíně povedlo uskutečnit sedm výstav. Ovšem výstavy českého umění v zahraničí, například v Padově, organizovala také galerie Vernon Depot.

Co se týká důležitosti galerie na českém trhu, Galerie Jiří Švestka byla a stále je jednou z nejvýznamnějších českých galerijních institucí. Nicméně stejného postavení, jaké měla v českém prostředí Galerie MXM během 90. let, nejspíš nedosáhne. Galerie MXM zde přišla jako první s konceptem programového zastupování vybraných výtvarníků, který používá i Galerie Jiří Švestka. Dokázala také svým způsobem ovlivnit

¹⁵⁵ <http://www.deaorh.com/>, vyhledáno 17. 5. 2012

¹⁵⁶ <http://www.prinzprager.com/>, vyhledáno 17. 5. 2012

¹⁵⁷ HAŠKOVCOVÁ 2005, 11

¹⁵⁸ <http://www.tina-b.eu/>, vyhledáno 17. 6. 2012

¹⁵⁹ <http://www.dvoraksec.com/news/main/read/id/50/category/0>, vyhledáno 17. 6. 2012

tehdejší vývoj českého umění. V 90. letech pořádala významné výstavy.¹⁶⁰ Na jiných se galerie podílela.¹⁶¹ Bezprostředně po roce 1989 nebyla velká rivalita galerií v České republice. Existovaly tady dvě až tři větší soukromé galerie, které pokryly tehdejší potřebu. Situace se začala měnit během prvního desetiletí nového tisíciletí. V této době vznikly nové soukromé galerie s podobným zaměřením. Mezi nimi se výrazně profiluje Hunt Kastner Artworks. Klíčoví umělci posledních dvaceti let se rovnoměrně rozptýlili pod křídla různých českých soukromých galerií a nekumulují se už na jednom místě. Konkurence se postupně zvětšuje, i když oproti ostatním státům, zejména západní Evropě, jsme v tomto ohledu stále na začátku cesty.

---

¹⁶⁰ Galerie MXM vytvořila dvě výstavy pro benátská bienále. První v roce 1995 Karla Malicha, druhou v roce 2001 Jiřímu Surůvkovi. Zprodukovala rovněž dvě výstavy, které měli vliv na směřování tehdejšího českého výtvarného umění - To, co zbývá, 1993 a Zkušební provoz 1995.

¹⁶¹ VITVAR 2001, C/6

Závěr

Galerie Jiří Švestka byla otevřena v prosinci 1995 s cílem prezentovat zahraniční a české současné autory. Prvním sídlem byl Urbánkův dům tzv. Mozzarteum v Jungmannově ulici v centru Prahy. Tato budova Jana Kotěry má zajímavou historii. Jiří Švestka si pronajal nově zrekonstruovaný divadelní sál, na jehož opravě se také podílel. Svou galerijní činností navázal na uměleckou tradici, která je s touto budovou spojena od jejího vzniku. Do současných prostor se galerie přesunula v roce 2003. Jedná se o funkcionalistickou průmyslovou budovu z 30. let minulého století v části Prahy na Poříčí. Galerie se rozprostírá ve dvou patrech, z toho je jedno výstavní prostory a druhé slouží jako depozitář.

Galerie Jiří Švestka si vytváří vlastní okruh umělců, které zastupuje. Takovýto model spolupráce u nás poprvé využila Galerie MXM. Skupinou galerijních umělců u Švestky prošla velká řada českých i zahraničních výtvarníků. V roce 2010 například zastupovala celkem 27 umělců. Nejčastěji jsou to umělci z generace 60. a 70. let. Galerie se nespécializuje na některé z výtvarných medií, a tak je možné nalézt jak klasického malíře nebo sochaře, tak i nová media. Spolupráce je velmi individuální a odvíjí se od potřeb autora. Kromě vytváření výstav galerie například s Milenou Dopitovou připravovala expozici na výstavu EXPO 2000 nebo Martin Polák zastává také funkci galerijního fotografa. Rovněž získala do vlastnictví pozůstalost českého výtvarníka Jana Kotíka.

Hlavní činností galerie je výstavnictví. Celkem za 15 let uspořádala 80 výstav, jedná se hlavně o monografické výstavy jednoho umělce, někdy doprovázeného hostem. Záslužnou aktivitou galerie je prezentace zahraničních výtvarníků málo známých, někdy i zcela neznámých českému publiku. Veřejnost se díky tomu mohla seznámit s prací Thomase Hubera, Douga Aitkena, Roberta Moskowitz, Hanse Ratha, Michala Jägera, Siahna Armajaniho, Juliaoa Sarmetoa nebo Sofi Siden. V galerii také vystavovali Kartazyna Kozyra, Jörg Immendorff a Tony Cragg.

Monografické výstavy byly proloženy skupinovými nebo tematickými. Přesto k některým avízaným výstavám nedošlo. Například hned v prvním roce

se neuskutečnila zamýšlená výstava Bruce Naumana a Gilbert & George, kresby Andyho Warhola nebo Alberta Giacomettiho. Nedokončil se ani zamýšlený projekt přibližující berlínské mladé umělce.

Jako jedna z mála českých galerií Jiří Švestka propaguje své umělce na mezinárodních veletrzích. Pravidelně navštěvuje velké veletrhy současného umění, jako jsou Volta Show Basel, Art Brussels, Art Forum Berlin, The Armory Show. V roce 2008 byla vybrána do nově otevřené sekce Showcase TEFAF v Maastrichtu. Galerie Jiří Švestka je stále jedinou českou galerií, která zde vystavovala.

Galerijní sbírkový fond je z velké části tvořen díly kmenových autorů. Galerie takto poskytuje jednu ze služeb svým umělcům, kterou je prostoru na uskladnění jejich výtvorů. S díly galerie dále pracuje, zapůjčuje je nebo prodává. Podobně jako s pozůstalostí Jana Kotíka se stala Galerie Jiří Švestka správcem části Kramářovy sbírky, která patří Růženě Brunclíkové. Galerie ji zařadila do svého fondu a prezentovala ji jako trvalou expozice. Celkově z této kolekce vznikly tři dlouhodobé výstavy.

Spolu s kavárnou Café Fra se Galerie Jiří Švestka podílela na projektu propojující literární a výtvarné umění. Celkem se uskutečnilo dvacet večerů v prostorách galerie, na kterých si oslovení čeští literáti vybrali jedno umělecké dílo a to poté představili návštěvníkům večera (popisovali ho nebo vytvořili nový text, který přečetli). Součástí večera byl krátký koncert.

Na českém trhu v současnosti existuje nespočet soukromých galerií. Z počátku Galerie Jiří Švestka neměla větší konkurenci, ale situace se změnila po roce 2000. V současné době se u nás vyskytuje více soukromých galerií zaměřených na prezentaci současného umění. Galerie Jiří Švestka patří mezi několik českých galerií, které se zúčastňují mezinárodních veletrhů. Přesto je mezi nimi lehký rozdíl. Galerie Jiří Švestka si vybírala ty nejznámější a největší veletrhy. Zatímco galerie Hunt Kastner Gallery, Dea Orh Art Gallery se nejprve objevovaly na menších veletrzích a často v sekcích pro začínající galerie. Nicméně Galerie Hunt Kastner se v posledních letech dostala také na veletrhy patřící do čtyřky největších, Frieze Art Fair nebo Art Basel.

Galerie Jiří Švestka se pohybuje na špičce české galerijní scény i přes vzrůstající konkurenci a udrží se na ní i nadále. Dokazuje to i její činnost rozšiřující se za hranice České republiky. Jako jediná česká galerie má vlastní pobočku v zahraničí. V roce 2009 se podařila otevřít Galerii Jiří Švestka Berlín.

Seznam použitých zkratk

ad. – a další

atd. – a tak dále

např. – například

apod. – a podobně

AVU – Akademie výtvarných umění

FIAC paris – Foire Internationale d'Art Contemporain

Galerie CO14 – „co 14 dní“

TEFAF – The *European Fine Art Fair*

KIAF – Korean International Art Fair

MAKUM – moderní a aktuální umění

nar. – narozen

n. p. – národní podnik

tzv. – takzvaný

VŠUP – Vysoká škola uměleckoprůmyslová

Seznam literatury a pramenů

Literatura

- ANÝZ 1993 — Daniel ANÝZ: Jedna sbírka – tři žaloby. In: Mladý svět 35, č. 25, 1993, 15–18
- BALEKA 1997 — Jan BALEKA: heslo salony. In: Výtvarné umění. Výkladový slovník. Praha 1997
- BOROVÍČKA 1993 — Michael BOROVÍČKA: Picasso, Kramář a ti druzí. In: Lidová demokracie 49, č. 121, 1993, 5
- BURIAN 2002 — Petr BURIAN: Sochař Armajani poprvé u nás. In: Haló noviny 12, č. 19, 2002, 9
- CÍSAŘ 2000 — Karel CÍSAŘ: Úspěch na Art Basel. In: Umělec, https://www.divus.cz/umelec/article_page.php?item=573, vyhledáno 26. 3. 2012
- ČECH 2012 — Viktor ČECH: Je již čas na zpracování historie, kterou jsme tvořili? In: MORGANOVÁ (ED.) 2012, 55–67
- ČECHLOVSKÁ 2003 — MAGDALENA ČECHLOVSKÁ: Galerie Jiří Švestka vystavuje na nové adrese. In: Hospodářské noviny, 2003, <http://hn.ihned.cz/c1-13485000-galerie-jiri-svestka-vystavuje-na-nove-adrese>, vyhledáno 7. 3. 2012
- [Čtk] 2004 — [ČTK]: Galerie Jiří Švestka představuje část Kramářovi sbírky. In: Magazín HN 111, č. 41, 2004, 8
- DRDOVÁ 2007 — Lucie DRDOVÁ: Muzeum jako místo prezentace umění, MuseumsQuartier a Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien (nepublikovaná diplomová práce Filozofické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně). Brno 2007
- DČVU VI/2 — Dějiny českého výtvarného umění VI/2. Rostislav ŠVÁCHA / Marie PLATOVSKÁ (ed.). Praha 2007
- DROBNÁ 2006 — Zuzana Drobná: Umění má svou cenu (nepublikovaná bakalářská práce na Pedagogické fakultě Masarykovy Univerzity v Brně), Brno 2006
- HAŠKOVCOVÁ 2005 — Marie HAŠKOVCOVÁ: Galerie Vernon Fine Art International. In: Ateliér 18, č. 21, 2005, 11

- HAŠKOVCOVÁ 2008 — Marie HAŠKOVCOVÁ: Hunt Kastner Artworks. In: Ateliér 21, č. 22, 2008, 11
- HOROVÁ 1995 — Anděla HOROVÁ: O malých soukromých galeriích v Praze. In: Kavárna AFFA 4, 1995, 69–70
- HOROVÁ 1997 — Anděla HOROVÁ: United Enemies. In: Ateliér 10, č. 13, 1997, 9
- HOROVÁ 2007 — Anděla HOROVÁ: Střízlivá euforie let devadesátých. In: DČVU VI/2, 864–875
- CHUCHMA 2000 — Josef CHUCHA: Fotografie Dopitové: Pojd', ukážu ti cestu rájem. Omítnuté práce pro expo 2000 Hannover. In: Respekt 11, č. 39, 2000, 21
- [J. V.] 1997 — [J. V.]: Galerion 92. In: Večerník Praha 2, č. 74, 1992, 6
- KLEVISOVÁ 1998 — Naďa KLEVISOVÁ: Galeristé opouštějí své centrum na Rýně. In: Hospodářské noviny 42, č. 202, 1998, 5
- KLEVISOVÁ 2002 — Naďa KLEVISOVÁ: Basilej ukázala, že trh s uměním nestagnuje. In: Hospodářské noviny 46, č. 123, 26. června, 2002, 14
- KLEVISOVÁ 2008 — Naďa KLEVISOVÁ: V Maastrichtu je poprvé česká galerie. In: Hospodářské noviny, 2008, <http://hn.ihned.cz/c1-23049970-v-maastrichtu-je-poprve-ceska-galerie>, vyhledáno 16. 3. 2012
- LAHODA 1991 — Vojtěch LAHODA (rec.): Osobnosti kubismu. In: Lidové noviny 4, č. 302, 1991, 4
- LINDAUEROVÁ 1993 — Lenka LINDAUEROVÁ: Velká galerie malosti. In: Mladý Svět 35, č. 24, 1993, 19–21
- LINDAUEROVÁ 2000 — Lenka LINDAUEROVÁ: 10 Top Czech artists. In: Umělec 4, č. 4, 2000, 49–59
- LINDAUEROVÁ 2004 — Lenka LINDAUEROVÁ: Portrét architekta Siza. In: Mladá fronta Dnes 15, č. 80, 2004, B/3
- MEČL 2001 — Ivan MEČL: Malý úvod do veletrhu s uměním. In: Umělec 5, č. 4, 2001, 34–35
- MORGANOVÁ (ED.) 2012 — Pavlína MORGANOVÁ (ed.): Začátek století. (kat. výst.). Řevnice 2012

- MORGANOVÁ 2012 — Pavlína MORGANOVÁ: České umění začátku 21. století. In: MORGANOVÁ (ED.) 2012, 13–41
- NOVOTNÝ 2008 — Pavel NOVOTNÝ: Petrská čtvrť dům od domu. Praha 2008
- [-paf-] 1996 — [-paf-]:Pozvánka do Galerie Jiří Švestka. In: Domov: kultura, bydlení, architektura a užité umění 36, č. 3, 1996, 48–49
- PEJCHAL 1993 — Aleš PEJCHAL zapsal Jiří Vavroň: Jak to bylo s Picassem. In: Práce 49, č. 287, 1993, 4
- POKORNÝ 1995 — Marek POKORNÝ: heslo Galerie MXM. In: Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Praha 1995, 200–201.
- POKORNÝ 2002 — Marek POKORNÝ: Loučení s MXM. In: Respekt 13, č. 29, 2002, 22
- POMAJZLOVÁ 2001 — Alena POMAJZLOVÁ: Sbírká českého umění 19. a 20. Století Vincence Kramáře. In: UHROVÁ 2000, 46–50
- STEHLÍK 1996 — Luboš STEHLÍK: Nová historie Mozarteu. In: Harmonie 4, č. 3, 1996, 9
- SRBA 1981 — Bořivoj SRBA: Emil František Burian a jeho program poetického divadla. Praha 1981
- SRP 2007 — Karel SRP: Aktuální umění devadesátých let. In: DČVU VI/2, 929–951
- ŠIMON/WASSEIGES 2006a — Petr ŠIMON/Jean-Marc de WASSEIGES: Co všechno byste měli vědět o trhu s uměním. In: Art & Antiques 9, 2006, 107–113
- ŠIMON/WASSEIGES 2006b — Petr ŠIMON/Jean-Marc de WASSEIGES: Umění a trh II. Trh s uměním a jeho aktéři. In: Art & Antiques 11, 2006, 107–112
- ŠLAPETA 2001 — Vladimír ŠLAPETA: Jan Kotěra. 1871–1923. Zakladatel moderní české architektury. Praha 2001
- ŠVESTKA 1995a — Jiří ŠVESTKA zapsala Jana KOMÁRKOVÁ: Co bude v Mozarteu? Galerie moderního a aktuálního umění otevře v Urbánkově domě dr. Jiří Švestka. In: Večerník Praha 5, č. 298, 1995, 13
- ŠVESTKA 1995b — Jiří ŠVESTKA zapsala Lenka Lindauerová: Výstavní prostor s velkými ambicemi. In: Lidové Noviny 8, č. 278, 1995, 11
- ŠVESTKA 1996a — Jiří ŠVESTKA: Mozarteum (kat. výst.). Praha 1996

- ŠVESTKA 1996b — Jiří ŠVESTKA zapsal Ivan Matějka: Galerista Jiří Švestka říká: Kvalitní umění je pro každého. In: Hospodářské noviny 40, č. 9, 1996, 7
- ŠVESTKA 1996c — Jiří ŠVESTKA zapsal Josef Brož: Chtěl bych dělat v Praze výbornou galerii. In: Ateliér 9, č. 4, 1996, 7
- ŠVESTKA 2002 — Jiří ŠVESTKA zapsala Lenka LINDAUROVÁ: Galerie Jiří Švestka. Galerista Jiří Švestka. In: Art & Antiques : váš průvodce světem umění 1, 2002, 107
- ŠVESTKA 2005 — Jiří ŠVESTKA zapsala Renata ŠÁCHOVÁ: Švestkův pohled do vlastní zahrady. In: Fotografie magazín 12, č. 12, 2005, 12–15
- ŠVESTKA 2008 — Jiří ŠVESTKA zapsala Nad'a KLEVISOVÁ: Jiří Švestka: Češi mladé umění zatím moc nekupují. In: Hospodářské noviny, <http://hn.ihned.cz/c1-25999200-jiri-svestka-cesi-mlade-umeni-zatim-moc-nekupuji>, vyhledáno 16. 5. 2012
- ŠVESTKA 2009 — Jiří ŠVESTKA zapsal Petr VAŇOUS: Vráť se jemnost, drzost, snovost? S pražským galeristou Jiřím Švestkou o užitečnosti krize. In: A2 5, č. 2, 2009, 14
- THOMSON 2010 — Don THOMSON: Jak prodat vycpaného žraloka za 12 milionů dolarů. Zlín 2010
- UHROVÁ 2000 — Olga UHROVÁ: Vincenc Kramář. Od starých mistrů k Picassovi (kat. výst.). Praha 2000
- VANČÁT 2005 — Pavel VANČÁT: Curyšský objev z Moravy. In: Art & antiques 10, 2005, 82–83
- VITVAR 2001 — Jan H. VITVAR: Barometr jménem MXM. Pražská galerie již deset let odráží nálady v české společnosti. In: Mladá fronta Dnes 12, č. 210, 8. 9. 2001, C/6
- VOLF 2006 — Petr VOLF: Vzrušení: rozhovory o umění z let 1995 – 2005. Praha 2006
- ZEMÁNEK 2007 — Jiří ZEMÁNEK: Od Ideologie reality pluralitním modelům. České umění elektronických medií v devadesátých letech. In: DČVU VI/2. Praha 2007

Internetové stránky

<http://artlist.cz/>

<http://archive.org/web/web.php>

<http://deaorh.com/>

<http://www.dvoraksec.com/>

<http://www.galerievernon.com/stranka-o-nas-317>

<http://huntkastner.com/>

<http://www.jirisvestka.com/>

<http://www.prinzprager.com/>